

A tantárgy neve:	magyarul:	Statiztika és Ökonometria				Kódja:	GT_MNGL016-17	
	angolul:	Statistics and Econometrics						
Felelős oktatási egység:		Módszertani és Üzleti Digitalizáció Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	5	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Prof. Dr. Balogh Péter			beosztása:	egyetemi tanár	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók a nemzetközi gazdasági elemzésben használható statisztikai és ökonometriai módszereket megismerjék, és a gazdaság és szervezéstudományok területén használható eljárásokat készség szinten alkalmazni tudják a nemzetközi jellegű közgazdasági elemző munkák során az SPSS program alkalmazásával.</p> <p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i> Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes matematikai-statisztikai, ökonometriai, modellezési módszereinek, ismeri azok korlátait is.</p> <p><i>Képesség:</i> Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.</p> <p><i>Attitűd:</i> Nytott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt. Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak tudásához, munkájához és magatartásához. Kötelességének tartja a hibák kijavítását, munkatársai fejlesztését. Érdeklődéssel fordul a kapcsolódó szaktudományok eredményei és megoldásai felé.</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i> Különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban a módszerek és technikák széles körét alkalmazza önállóan a gyakorlatban. Bekapcsolódik kutatási és fejlesztési projektekbe, a projektcsoportban a cél elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.</p>								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
<p>A hibák becslése. Kategorikus adatok elemzése a Khi-négyszet teszt alkalmazásával. További nem paraméteres modellek. A logisztikus regresszió. Ismétlés nélküli és ismételt méréses ANOVA modellek. Feltárási faktorelemzés. Kérdőívek megbízhatóságának elemzése. Idősorelemzés: ARIMA modellek.</p>								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
<p>Az egymásra épülő anyagrészek megértése, alkalmazásuk és begyakorlása érdekében rendszeres otthoni felkészülést kérünk a hallgatóktól. A félév végi aláírás feltétele a gyakorlatokon való aktív részvétel és az SPSS statisztikai program felhasználói szintű ismerete. Az előadások látogatása ajánlott, a gyakorlatoké kötelező.</p>								
Értékelés								
<p>A félév kollokviumi jeggyel zárul, amely elméleti és gyakorlati részből áll. A félév végére egy önálló esettanulmányt kell készítenie a hallgatóknak, amit a vizsgán SPSS program használatával kell újra kiszámítani és szóban megvédeni.</p>								
Kötelező szakirodalom:								
<p>Sajtos L. – Mitev A. (2007): „SPSS kutatási és adatelemzési kézikönyv”, Alinea Kiadó, Budapest, 2007. 1-402. o. ISBN 978-963-9659-08-7</p> <p>Howitt, D. – Cramer D.: Introduction to Statistics in Psychology, 6/E Pearson, Harlow. 2014. 744. p. ISBN-13: 9781292000749</p>								
Ajánlott szakirodalom:								

Ketskemény L. – Izsó L. (2005): „Bevezetés az SPSS programrendszerbe (Módszertani útmutató és feladatgyűjtemény statisztikai elemzésekhez)”, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2005. 1-459. o. ISBN 963 436 823 6

Field A.: Discovering Statistics Using SPSS (Introducing Statistical Methods), 5th Edition, SAGE Publications Ltd., London, 2017. 1104. p. ISBN-13: 9781526445780

Anderson, Sweeney, Williams, Freeman and Shoesmith: Statistics for Business and Economics, Second edition, Cengage Learning EMEA, 2010. UK, 928. p. ISBN: 1408018101

Heti bontott tematika	
1.	A hibák becslése. Mi a hiba? A hibák kimutatása. A hibák csökkentése. TE: A statisztikai hibákkal kapcsolatos ismeretek.
3.	Kategorikus adatok: Elmélet és feltételezések a kategorikus adatok elemzésében. Khi-négyzet teszt. TE: Khi-négyzet teszt és alkalmazásai.
5.	Nem paraméteres modellek: Mann-Whitney teszt, Wilcoxon rangteszt, Kruskal-Wallis teszt, Friedman teszt. TE: További nem paraméteres tesztek.
7.	Nem lineáris regresszió. TE: Lineáris és nem lineáris regresszió elkülönítése.
9.	Bevezetés a logisztikus regresszióba. TE: Logisztikus regresszióval kapcsolatos alapismeretek.
11.	Kétértékű logisztikus regresszió. TE: Kétértékű logisztikus regresszió.
13.	Kétnél több kategória becslése: multinomiális logisztikus regresszió. TE: Multinomiális logisztikus regresszió.
15.	Többtenyezős ANOVA. Kísérleti elrendezés. A többtenyezős ANOVA, mint lineáris modell. Két tényezős varianciaanalízis. Feltételek és eredmények a két tényezős ANOVA modellben. TE: Többtenyezős ANOVA ismeretek.
17.	Ismételt méréses ANOVA modellek. TE: Ismételt méréses modellekkel kapcsolatos ismeretek.
19.	Feltáró faktorelemzés I. TE: Feltáró faktorelemzéssel kapcsolatos ismeretek I.
21.	Feltáró faktorelemzés II. TE: Feltáró faktorelemzéssel kapcsolatos ismeretek II.
23.	Kérdőívek megbízhatósági elemzése. TE: Kérdőívek megbízhatósági elemzése (Cronbach-alfa értelmezése).
25.	Idősorelemzés: ARIMA modellek TE: ARMA és ARIMA modellezés alapjai.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Modern ár- és piacelmélet				Kódja:	GT_MNGL039-17	
	angolul:	Modern Price Theory and Industrial Organization						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Ökonómia Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus	Óraszámok					Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	5	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Nádasi Levente		beosztása:	adjunktus
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:		beosztása		
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
megismerjék az alapfokú mikroökonómia épülő modelleket, elsősorban a fogyasztói modell kiterjesztéseit, a monopolista és oligopolista piaci viselkedést, az általános egyensúlyelmélet és a piaci tökéletlenségek elméleteit.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
Elsajátította a gazdaságtudomány, illetve a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, elméleteit, folyamatait és jellemzőit, ismeri a meghatározó gazdasági tényeket.								
<i>Képesség:</i>								
Képes sokoldalú, interdiszciplináris megközelítéssel speciális szakmai problémákat azonosítani, továbbá feltárni és megfogalmazni az azok megoldásához szükséges részletes elméleti és gyakorlati hátteret.								
<i>Attitűd:</i>								
Hitelesen közvetíti szakmája összefoglaló és részletezett problémaköreit.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés előkészítő, tanácsadói feladatokat.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A kurzus először áttekinti az alapfokú mikroökonómiai elméleti hátteret. Ezután a fogyasztói elmélet kiterjesztése felé fordul: az árhatás felbontás (Slutsky módszer), az intertemporális választás, a bizonytalan körülmények közti választás tárgyalása. A félév második felében az iparági szerkezetek területéről a legfontosabb modelleket tanulják meg a hallgatók: monopolista árdiszkrimináció és egyéb árazási módok, az oligopolmodellek és a játékelméleti bevezetés a legfőbb témakörök. Végül az általános egyensúly elméletet veszik végig, kitérve a közjavak és az externáliák kérdéskörére.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Előadás és szemináriumi foglalkozások, feladatmegoldás								
Értékelés								
A vizsga írásbeli. Az írásbeli vizsgán elért eredmény adja a kollokviumi jegyet az alábbiak szerint: 0 - 50% – elégtelen 50%+1 pont - 63% – elégséges 64% - 75% – közepes 76% - 86% – jó								

87% - 100% – jeles

Kötelező szakirodalom:

Varian, Hal R.: Mikroökonómia középfolon. KJK Kerszöv, Budapest, 2010. ISBN: 9789630583084
Bergstrom, Theodore C. – Varian, Hal R.: Mikroökonómiai gyakorlatok. Veszprémi Egyetemi Kiadó, 2002. ISBN: 0332002000604
Berde, Éva (szerk.): Mikroökonómiai és piacelméleti példatár. TOKK, Budapest, 2009. ISBN: 978-963-88622-1-1

Ajánlott szakirodalom:

Carlton, D. W. – Perloff, J. M.: Modern piacelmélet. Budapest: Panem. 2003. ISBN: 9635453418, 19-20. fejezetek

Heti bontott tematika

1-10.	Bevezetés: a mikroökonómia általános áttekintése TE: Fogyasztói optimalizálás, termeléselmélet A Slutsky egyenlet TE: Az árhatás felbontás: teljes hatás, helyettesítési hatás, jövedelmi hatás Intertemporális választások TE: Kamatláb szerepe, hitelfeltevő és kölcsönnyújtó fogyasztó döntése Bizonytalan körülmények közti választás TE: Neumann-Morgenstern hasznossági függvény, kockázati attitűd, fair biztosítás Információs aszimmetria TE: Kontraszelekció, erkölcsi kockázat, jelzés és szűréselmélet A monopolista viselkedés TE: Haszonkulcsos árképzés, árdiszkrimináció, egyéb árképzési módok
11-15.	Oligopólium TE: Cournot-, Bertrand-, Stackelberg-modell, árvezérlés modellje Játékelmélet TE: Játékok normál formája, domináns stratégia, Nash-egyensúly Általános egyensúly: a csere TE: Szerződési görbe, jóléti közgazdaságtani főtételek
16-20.	Általános egyensúly: a termelés TE: Termelési lehetőségek határa görbe, transzformációs határány Jólét TE: Preferenciák aggregálása, szavazási paradoxon, Arrow lehetlenségi tétele Externáliák TE: Externáliák jóléti hatása, internalizálása, Pigou adó, Coase tétel Közjavak TE: Tiszta és nem tiszta közjavak, közlegelő tragédiája, potyautas magatartás

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Nemzetközi kereskedelemelmélet				Kódja:	GT_MNGL020-17	
	angolul:	International Trade Theory						
Felelős oktatási egység:		Világgazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		K	5	magyar
Levelező	x	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Márkus Ádám			beosztása:	adjunktus	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása		
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
képesse váljanak a nemzetközi kereskedelem kérdéseinek elemzésére, és ennek érdekében olyan eszközökkel, modellekkel megismertetni őket, amelyek túlmutatnak a bevezető kurzusok anyagán. A tárgy a bevezető kurzusnál mélyebben és részletesebben foglalkozik a kereskedelemelmélet modelljeivel, a kereskedelempolitika eszközrendszerével és jóléti hatásaikkal								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

- Elsajátította a gazdaságtudomány, illetve a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, elméleteit, folyamatait és jellemzőit, ismeri a meghatározó gazdasági tényeket.
- Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes matematikai-statisztikai, ökonometriai, modellezési módszereinek, ismeri azok korlátait is.
- Ismeri a társadalmi-gazdasági összefüggéseket, és az azokat befolyásoló tényezőket lokális, regionális, nemzeti és nemzetközi szinteken.
- Ismeri és használja a közgazdasági, nemzetközi gazdasági, világgazdasági, gazdálkodási és döntési elméleteket és elemzési módszereket.
- Ismeri és érti a szak kutatásához, szakirodalmi eredmények feldolgozásához, illetve innovatív gyakorlati munkához szükséges problémamegoldó technikákat, a munkatársak, csoportok, illetve projektek, nagyobb szervezetek irányítási módszereit, a stratégiai tervezés és menedzsment vállalati, állami, regionális és globális módszereit.
- elemzési és problémamegoldási módszereket, ezek alkalmazási feltételeit és korlátait.
- Ismeri és érti a gazdaságpolitika, a külkereskedelmi folyamatok, a külgazdasági politika gyakorlatát, trendjeit és azok hatásait. Ismeri a nemzetközi vállalkozásokhoz kapcsolódó más (jogi, területfejlesztési, oktatási) szakterületek által adott kereteket.

Képesség:

- Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.
- Képes a vállalati, régiós, állami és nemzetközi szervezetek működésében megjelenő problémák és az új környezeti jelenségek önálló felismerésére, feladatok kijelölésére, megoldására.
- Képes gazdálkodó szervezetben, nemzetközi szervezetekben, kormányzati intézményekben, gazdasági munkakörben, külkereskedelmi, pénzügyi, fejlesztés politikai, gazdaságpolitikai folyamatokhoz gazdasági tevékenységet tervezni, szervezni, továbbá ennek során tanult elemeket és módszereket alkalmazni, következtetéseket megfogalmazni, javaslatokat tenni és döntéseket hozni.
- Hazai és nemzetközi projektekben, csoportos feladatmegoldásokban vesz részt, vezetőként a tevékenységet tervezi, irányítja, szervezi, koordinálja, értékeli.

Attitűd:

- Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt.
  - Vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Elkötelezett az általános társadalmi értékek mellett, szociálisan érzékeny mind hazai, mind nemzetközi viszonylatban.
- Elkötelezettség jellemzi a minőség, a fenntarthatóság és a sokszínűség iránt. Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak tudásához, munkájához és magatartásához. Kötelességének tartja a hibák kijavítását, munkatársai fejlesztését.
  - Érdeklődéssel fordul a kapcsolódó szaktudományok eredményei és megoldásai felé, nyitott a kapcsolatépítésre.
  - Jellemző rá a tudás megújításának képessége, a nyitott gondolkodásmód, a tolerancia és az együttműködési készség.

Autonómia és felelősség:

- Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés-előkészítő, tanácsadói feladatokat. Önállóan létesít, szervez és irányít nagyobb méretű vállalkozást, vagy nagyobb szervezetet, szervezeti egységet is.
- Társadalmi és közéleti ügyekben kezdeményező, felelős magatartást tanúsít a munkatársak, beosztottak vonatkozásában.
- Különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban a módszerek és technikák széles körét alkalmazza önállóan a gyakorlatban.
- Bekapcsolódik kutatási és fejlesztési projektekbe, a projektcsoportban a cél elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A nemzetközi kereskedelemelmélet tárgyköre. A nemzetközi kereskedelem struktúrájának változásai, a gravitációs modell. A ricardói modell összetettebb megközelítése. A specifikus tényezők modellje és összetettebb megközelítései. A Heckscher-Ohlin modell és általánosításai. A külkereskedelem alapmodellje.

Méretgazdaságosság, tökéletlen verseny és nemzetközi kereskedelem. Részletesen az ágazaton belüli kereskedelemről, Nemzetközi tényezőmozgások. Nemzetközi termelésmegosztás

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Interaktív előadások, modellezés és komparatív statika. A gyakorlatokon számítási példák, gazdaságpolitikai alkalmazások, szimuláció és esettanulmánymegoldás.

Értékelés

Vizsga dolgozat	100%
Szorgalmi házi feladatok	+10%
0-59% elégtelen, 60-69% elégséges, 70-79% közepes, 80-89% jó, 90-100% jeles	

Kötelező szakirodalom:

Krugman, P. R. – Obstfeld, M. (2009): Nemzetközi gazdaságtan, elmélet és gazdaságpolitika, Panem Kiadó, Budapest (1-6. fejezet)

Krugman, P. R.–Obstfeld, M.—Melitz, M. J. (2023): International Economics – Theory and Policy, 12th Edition, Pearson Global Edition (Chapter 1-2.)

A félév során kiadott cikkgyűjtemény

Az ENSZ Comtrade adatbázisa

Ajánlott szakirodalom:

Bergstrand, J. H. – Egger, P. (2013). Gravity equations and economic frictions in the world economy. In *Palgrave handbook of international trade* (pp. 532-570). Palgrave Macmillan, London.

Caves, R. E.—Frankel, J. A.—Jones, R. W. (2007): World Trade and Payments, An Introduction, 10th Edition, Pearson International Edition (1-7., 9. fejezet)

Choi, E. K.—Harrigan, J (editors): Handbook of International Trade, Blackwell, 2003

Dunn, R. M. Jr.—Mutti, John H.: International Economics, 6th Edition, Routledge, London and New York

Feenstra, Robert C.: Advanced International Trade – Theory and Evidence, 2016, 2nd Edition, Princeton University Press

Gandolfo, Giancarlo (2013): International Trade Theory and Policy, 2nd Edition, Springer

Head, K. – Mayer, T. (2014): Gravity equations: Workhorse, toolkit, and cookbook. In *Handbook of international economics* (Vol. 4, pp. 131-195). Elsevier.

Krugman, P. R.–Obstfeld, M.—Melitz, M. J. (2023): International Economics – Theory and Policy, 12th Edition, Pearson Global Edition (Chapter 3-8.)

Heti bontott tematika

1.	Bevezetés, a követelmények ismertetése, A nemzetközi kereskedelemelmélet tárgyköre TE*: A külkereskedelem haszna, a külkereskedelem szerkezete, protekcionizmus, nemzetközi gazdaságpolitikai koordináció A nemzetközi kereskedelem struktúrájának változásai TE: a nemzetközi kereskedelem a XX. és a XXI. sz. elején, várható elmozdulások, szolgáltatáskereskedelem, offshoring és reshoring A gravitációs modell TE: a külkereskedelem gravitációs modelljének alapjai, a kiterjesztett gravitációs modell, a határok hatása a kereskedelemre, a panelregressziós becslések alapjai
7.	A ricardói modell I. TE: a komparatív előny fogalma, az egytényezős gazdaság, külkereskedelem az egytényezős világban, téveszmék a komparatív előnyökről, a modell érvényesülése a gyakorlatban A ricardói modell II. TE: komparatív előny sok termékkel, a szállítási költségek és a külkereskedelemből kimaradó áruk bevezetése a modellbe, nagy vs. kis ország kereskedelme, a bérek meghatározódása a 2*2*1-es modellben, komparatív statika, a Dornbusch-Fisher-Samuelson modell, az Eaton-Kortum modell A specifikus tényezők modellje I. TE: a modell feltevései, külkereskedelem a modellben, jövedelemeloszlás és a külkereskedelem haszna, a külkereskedelem politikai gazdaságtana

	A specifikus tényezők modellje II. TE: Rybczynski hatás a modellben, Jones algebra, holland kór
15.	A Heckscher-Ohlin modell I. TE: A kéttényezős gazdaság modellje, a kéttényezős gazdaságok közötti kereskedelem hatásai, a HO-modell tapasztalati bizonyítékai
	A Heckscher-Ohlin modell II. TE: A HO-modell mint a neoklasszikus modell egyik esete, a Heckscher-Ohlin-Vanek-elmélet, az elveszett kereskedelem elmélete, általánosítások, a technológia és a modell kapcsolata
	A külkereskedelem alapmodellje. Méretgazdaságosság és a tökéletes versenyen túl. TE: a kereskedő gazdaság alapmodellje, az RD, az RS és a két görbe együttes eltolódásai
21.	Méretgazdaságosság, externáliák és nemzetközi kereskedelem TE: külső vs. belső méretgazdaságosság, agglomerációs előnyök
	Méretgazdaságosság, tökéletlen verseny és nemzetközi kereskedelem TE: tökéletlen verseny és külkereskedelem: a monopolisztikus verseny modellje, oligopol megközelítések, viszonyos dömping, a Melitz-modell

*TE tanulási eredmények

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	gazdasági növekedés és üzleti ciklusok				Kódja:	GT_MNGL040-17	
	angolul:	Economic Growth and Business Cycles						
Felelős oktatási egység:		Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar Ökonómia Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus	Óraszámok					Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat					
Nappali	L	Heti	10	Heti	10	kollokvium	5	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató			neve:	Czeglédi Pál		beosztása:	egyetemi tanár	
Tantárgy oktatásába bevont oktató			neve:			beosztása		
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
számára a gazdasági növekedés és az üzleti ciklusok modellszerű megközelítésébe nyújtson betekintést, különös tekintettel az explicit mikroökonómiai megalapozású, általános egyensúlyi megközelítést alkalmazó modellekre. A tárgy ebben épít a hallgatók már meglévő makroökonómiai ismereteire is. A tárgy célja egyrészt az, hogy a hallgatók megtanuljanak modellszerűen gondolkodni a makroökonómiai kérdésekről, másrészt az, hogy képesek legyenek a makroökonómiai szakirodalom értő feldolgozására.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
Elsajátította a gazdaságtudomány, illetve a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, elméleteit, folyamatait és jellemzőit, ismeri a meghatározó gazdasági tényeket.								
<i>Képesség:</i>								
Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.								
<i>Attitűd:</i>								
Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
Bekapcsolódik kutatási és fejlesztési projektekbe, a projektcsoportban a cél elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A kurzus négy blokkból áll. Az első rész a gazdasági növekedés két alapvető modelljével foglalkozik. Az második az alapszakon megtanult aggregált keresleti – aggregált kínálati modellt fejleszti tovább az aggregált kínálat többfajta levezetésével és a modell dinamizálásával. A harmadik egy egyszerű reál üzleti ciklus modellt épít fel grafikus formában és a gazdaság ingadozások megértésén túl egyéb gazdaságpolitikai kérdések megértésére is használja. A negyedik rész különböző egymástól elkülönülő témákat elemez, mint a munkanélküliség különböző megközelítései, vagy az árszínvonal fiskális elmélete								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
A kurzus egyrészt klasszikus előadásokból áll, amelyek során a modellek építjük fel értelmezzük, esetleg kritizáljuk. Másrészt, a szemináriumokon a hallgatók feladatok oldanak meg, amelyek célja a modellek mélyebb megértése.								
Értékelés								
A vizsga szóbeli, amire előre meghatározott tételsor alapján lehet felkészülni.								
Kötelező szakirodalom:								
Williamson, Stephen D.: Makroökonómia. Osiris, Budapest, 2009. ISBN: 978-963-276-015-5								
Pete Péter: Bevezetés a monetáris makroökonómiába. Osiris, Budapest, 1996. ISBN: 963 379 133 2								
Mankiw, Gregory: Makroökonómia. Osiris, Budapest, 2005. ISBN: 963 389 825 0								
Misz József – Palotai Dániel: Makroökonómia feladatgyűjtemény. Panem, Budapest, 2004. (az adott tananyaghoz tartozó részek) ISBN: 963 545 4023								
Ajánlott szakirodalom:								
Garín, J., Lester, R., Sims, E. (2021). Intermediate Macroeconomics. https://juliogarin.com/files/textbook/GLS_Intermediate_Macro.pdf								
Jones, C. I. (2016): The Facts of Economic Growth. In: Taylor, J.B, Uhlig, H. (eds), Handbook of Macroeconomics, Volume 2, Amsterdam: Elsevier (North-Holland), pp. 3-69. https://doi.org/10.1016/bs.hesmac.2016.03.002 . ISBN: 9780444594877								
Minford, P., Peel, D. (2019): Advanced Macroeconomics. A Primer. Second Edition. Edward Elgar, Cheltenham, UK.								

ISBN: 978 1 78897 099 0

Mishkin, F. (2020): Makroökonómia: Gazdaságpolitika és gyakorlat. Alinea Kiadó, Budapest. ISBN: 978-615-5669-40-8.

A szemináriumok illetve kiselőadások anyagai:

Adhami, M. – Bils, M. – Jones, Ch. I. – Klenow, P. J. (2023): Population and Welfare: The Greatest Good for the Greatest Number. NBER WP No. 31999. doi: 10.3386/w31999 [link](#)

Auerbach, A. J. – Gale, W. G. – Harris, B. H. (2010): Activist Fiscal Policy. Journal of Economic Perspectives 24.4:141–164.

Blanchard, O. (2018): Should We Reject the Natural Rate Hypothesis? Journal of Economic Perspectives, Vol. 32, No 1, pp. 97–120.

Brunnermeier, M. – Ries, R. (2019): A Crash Course on the Euro Crisis. National Bureau of Economic Research Working Paper 26229. [link](#)

Cochrane, J. (2022): Fiscal Histories. Journal of Economic Perspectives 36. 4. pp. 125-146.

Fernández-Villaverde, J. – Ventura, G. – Yao, W. (2023): The Wealth of Working Nations. NBER Working Paper No. 31914. [link](#)

Hall, R. E. – Sargent, Th. J. (2018): Short-Run and Long-Run Effects of Milton Friedman’s Presidential Address. Journal of Economic Perspectives, Vol. 32, No. 1, pp. 121–134.

Jones, C. I. (2019): Paul Romer: Ideas, Nonrivalry, and Endogenous Growth. Scandinavian Journal of Economics 121. 3. pp. 859-883. doi: 10.1111/sjoe.12370

Magyar Nemzeti Bank (2018): Növekedési Jelentés. Magyar Nemzeti Bank, Budapest, pp. 39-72. [link](#)

Murphy, K. M. – Shleifer, A. – Vishny, R. W. (2009[1991]): A tehetségallokáció hatása a növekedésre. Megjelent: Murphy, K. M. (2009): Hódító közgazdaságtan. Alinea Kiadó – Rajk Szakkollégium, Budapest. 9-38. o.

Ohanian, L. E. (2010): The Economic Crisis from a Neoclassical Perspective. Journal of Economic Perspectives 24.4:45–66

Patel, D., Sandefur, J., Subramanian, A. (2021), The new era of unconditional convergence, Journal of Development Economics, Volume 152, 102687, doi: 10.1016/j.jdeveco.2021.102687.

Prescott, E. C. (2006): Nobel Lecture: The Transformation of Macroeconomic Policy and Research. Journal of Political Economy, Vol. 114, No. 2, 203-235. [link](#)

Sargent, Th. (2005): Hogyan ért véget négy súlyos inflációs időszak? Megjelent: Sargent, Th. (2005): Infláció és racionális várakozások. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest 57-123. o.

Sumner, S. (2015): What Would Milton Friedman Have Thought of the Great Recession? American Journal of Economics and Sociology, Vol. 74, No. 2, pp. 209-235. [link](#)

dátum	téma	tananyag
1.	Ismétlés: makroökonómiai változók mérése, a makroökonómia kérdései, és stilizált tényei.	Williamson, 3-93
	TE: A legfontosabb makroökonómia aggregátumok jelentésének megértése, és az idősorokra, összefüggéseikre vonatkozó stilizált tények ismerete.	
	Gazdasági növekedés: a Malthus modell és a Harrod-Domar-modell. TE: A népességnövekedés és a jövedelemnövekedés összefüggése fix termelési tényező mellett, a tőkeakkumuláció szerepének megértése	Williamson, 179-195+ az előadáson elhangzottak
2.	A Solow-modell	Williamson, 195-230+ az előadáson elhangzottak
	TE: A modell feltevései és a steady state levezetése, a technológiai változás jelentősége, konvergencia, növekedés számbavétel	
3.	Az egy időszakos makroökonómiai modell általános egyensúlyi keretben	Williamson, 97-178
	TE: A reprezentatív szereplők viselkedésének megértése, az általános egyensúlyi logika, és a modell működtetésére való képesség	
	Az intertemporális modell, és a ricardói ekvivalencia	Williamson, 249-305.
	TE: A megtakarítási döntés modellje, az államadósság jelentősége	
	A gazdasági ciklusok egyensúlyi magyarázatai	Williamson, 306-353, 395-429
TE: Az egyperiódusos modell kétperiódusossá való bővítése, az optimalitási kritériumok értelmezése a modell grafikus reprezentációja, a modell működtetése, a technológiai sokk hatásának értelmezése, a pénz és a pénzpiaci bevezetése a modellbe		
4.	Aggregált kereslet és aggregált kínálat	Pete, 83-95
	TE*: A pénz mennyiségi elmélete mint aggregált kereslet, az aggregált kínálat különböző levezetései és a közöttük lévő különbségek megértése	Mankiw, 359-372; Pete, 106-128.
	Az aggregált kínálat modelljei, a gazdaságpolitika tehetetlenségi tétele	Pete, 83-95
	TE*: A tehetetlenségi tétel levezetése, ebben a racionális várakozások szerepe, és a tétel jelentőségének megértése	Mankiw, 359-372; Pete, 106-128.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Nemzetközi pénzügyek				Kódja:	GT_MNGL009-17	
	angolul:	International Finance						
Felelős oktatási egység:		Számviteli és Pénzügyi Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti	2	Heti	2	Kollokvium	5	magyar
Levelező		Féléves	28	Féléves	28			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Fazekas Balázs			beosztása:	adjunktus	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása		
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
megismerjék a fizetési mérleg összefüggéseit, árfolyammodelleket, nyitott gazdaságok összefüggéseit és a monetáris és fiskális politika hatását, a nemzetközi pénzügy rendszer fejlődését, főbb intézményeit.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
Ismeri és érti a pénzügyi folyamatok beazonosítására alkalmas szakértői tudás alapjait, a szakterület szerint releváns információgyűjtési, elemzési és probléma megoldási módszereket, ezek alkalmazási feltételeit és korlátait.								
<i>Képesség:</i>								
A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.								
<i>Attitűd:</i>								
Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
Önállóan szervezi meg a gazdasági folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A kurzus során a Hallgatók megismerkednek a nemzetközi pénzügyi rendszer, fizetési mérleg, árfolyamok és nyitott gazdaságok alapvető összefüggéseivel.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
A Hallgatók felkészüléséhez az előadásokon feldolgozott témák otthoni elsajátítása szükséges. Az elméleti anyag elsajátítását gyakorlati és számítási feladatok megoldásával segítjük. A gyakorlatok során excel segítségével végezzük a számítási feladatokat. Az órai és az otthoni terhelés aránya megközelítőleg 50-50%								
Értékelés								
<u>Oktatási anyagok:</u>								
A tárgy e-learning kurzusán a tárgy oktatói elérhetővé teszik az előadások és a szemináriumok anyagait. Az órai és az otthoni terhelés aránya megközelítőleg 50-50%, így a jelen tematika 'kötelező szakirodalom' pontjában felsorolt oktatási anyagok közül az oktatók által megjelölt részek, feladatok képezik az önálló felkészülés alapjául szolgáló tananyagot.								
<u>Vizsgajegy megszerzésének feltétele:</u>								
<u>Vizsgázás lehetősége:</u>								
A DE Tanulmányi és vizsgaszabályzat Gazdaságtudományi Karra vonatkozó VI. rész 14. § (1) pont alapján a vizsgaidőszakban minden héten vizsga kerül meghirdetésre a vizsgára jogosultak létszámának 1,5-szeres létszámával. Az oktatókat a vizsgák időpontjait legkésőbb a szorgalmi időszak utolsó hetéig a neptunban meghirdetik. Ezt követően a vizsgaidőpontok és a vizsgalétszámok bővítésére nem kerül sor. Csak az a hallgató jogosult a vizsga letételére, aki érvényes neptun jelentkezéssel rendelkezik. A DE Tanulmányi és vizsgaszabályzat								

Gazdaságtudományi Karra vonatkozó VI. rész 14. § (5) pont alapján a tárgyfelelős oktató a megadott vizsganapokra meghatározhat minimális vizsgázói létszámot, ami alatt a vizsgát nem köteles megtartani. A minimális vizsgázói létszám nem lehet magasabb, mint 10 fő.

Vizsgadolgozat tartalma és felépítése:

A tárgy kollokviummal zárul, ami írásbeli és szóbeli részből tevődik össze. A sikeres vizsga feltétele, hogy a Hallgató az írásbeli és szóbeli részt is legalább elégséges érdemjeggyel zárja. Minden vizsga alkalmával írásbeli és szóbeli vizsgára is sor kerül. (Elsőként a vizsgára jelentkező Hallgatók megírják az írásbeli részt, majd sikeres írásbeli részt követően kerül sor a szóbeli feleletre.)

Írásbeli rész:

Az írásbeli tesztek a teljes félév anyagát tartalmazzák. A vizsgák írásbeli része elektronikus formában kerül lebonyolításra. Az írásbeli vizsgák elméleti és gyakorlati kérdéseket tartalmaznak, amik 50-50%-os súllyal szerepelnek a dolgozatban. A dolgozatok kérdései az előadások, gyakorlatok és a tematikában megjelölt kötelező irodalmak anyagaira, illetve az azok alapján megoldható problémákra irányulnak. Az írásbeli rész érdemjegye az elért pontszám alapján:

60% alatt:	1, elégtelen
60-69%:	2, elégséges
70-79%:	3, közepes
80-89%:	4, jó
90-100%:	5, jeles

Amennyiben az írásbeli rész eredménye nem éri el a 60%-ot, akkor a hallgató vizsgajegye elégtelen.

Az írásbeli rész teljesítésére lehetőséget biztosítunk a szorgalmi időszak utolsó hetében. Amennyiben ezen alkalommal valaki sikeres írásbeli részvizsgát tesz, akkor a vizsgaidőszakban elegendő a vizsga szóbeli részét teljesítenie.

Amennyiben a Hallgató az adott vizsgaidőszakban már egyszer sikeresen teljesítette a vizsga írásbeli részét, úgy abban a vizsgaidőszakban a további vizsgajelentkezések során a sikeresen teljesített írásbeli rész eredménye elfogadásra kerül. Ekkor a Hallgatónak lehetősége van arra, hogy csak a szóbeli részt teljesítse. Amennyiben sikeres írásbeli részt követően a Hallgató javítani kívánja az eredményét és újból megírja az írásbeli részét a vizsgának, akkor a korábbi sikeres teljesítés eredménye elvész és az utolsó írásbeli részvizsga eredménye lesz érvényes.

Szóbeli rész:

Szóbeli részre az elearningbe feltöltött tételsor alapján kerül sor. Sikertelen szóbeli rész elégtelen kollokviumi jegyet eredményez. Minden más esetben a kollokviumi jegyet az írásbeli és szóbeli rész jegyeinek átlaga adja. A sikeres szóbeli és írásbeli rész 50-50%-os súllyal számít a végső jegy meghatározása során

A tárgy oktatói és a Hallgatók egyaránt, minden esetben kötelesek a DE Tanulmányi és vizsgaszabályzata, valamint a DE Etikai kódexe szerint eljárni.

Kötelező szakirodalom:

Előadásanyag és szemináriumi feladatsorok (elearning rendszerben elérhetőek)

Krugman, P. R. - Obstfeld, M. (2003). *Nemzetközi gazdaságtan. Elmélet és gazdaságpolitika – 5. kiadás.* Panem Könyvkiadó, Budapest.

Krugman, P. R. - Obstfeld, M. – Melitz, M. (2018). *International Economics. Theory and Policy – 11th edition.* Pearson

Ajánlott szakirodalom:

Levi, M. D. (2009). *International Finance. – 5th edition.* Routledge. New York

Farkas, P. (2011). *Haladó nemzetközi pénzügyek.* Széchenyi István Egyetem. Győr

Kóczyán, B., - Koroknai, P. (2017). *Fizetési mérleg.* MNB Oktatási Füzetek, 12. szám, Magyar Nemzeti Bank

Veres, I. A. (2017). *Bevezetés a devizapiaci kereskedésbe.* MNB Oktatási Füzetek, 16. szám, Magyar Nemzeti Bank

Kálmán, P. – Makay, E. – Tóth, D. (2016). *Devizapiac.* MNB Oktatási Füzetek, 7. szám, Magyar Nemzeti Bank

Neményi, J. – Oblath, G. (2012). Az euró bevezetésének újragondolása. *Közgazdasági Szemle.* 59(6). pp. 569-684.

Darvas, Zs. - Szapáry, Gy. (2008). Az euróövezet bővítése és euróbevezetési stratégiák (Euro-area enlargement and euro adoption strategies). *Közgazdasági Szemle,* 55 (10). pp. 833-873.

Az előadásokban feltüntetett irodalom és adatbázisok.

Tematika

1.	Előadás: A nemzetközi fizetési mérleg, Előadás: Árfolyamok, árfolyammodellek 1., Előadás: Árfolyamok, árfolyammodellek 2. Gyakorlat: Az előadás anyagához kapcsolódó számítási feladatok.
2.	Árfolyamkockázatok és kezelésük 1., Előadás: Árfolyamkockázatok és kezelésük 2., Előadás: Pénzpiaci egyensúly nyitott gazdaságban, Előadás: Kibocsátás nyitott gazdaságban Gyakorlat: Az előadás anyagához kapcsolódó számítási feladatok.
3.	Monetáris és fiskális politika hatása nyitott gazdaságban rövid távon 1., Monetáris és fiskális politika hatása nyitott gazdaságban rövid távon 2., Gyakorlat: Az előadás anyagához kapcsolódó számítási feladatok.
4.	Nemzetközi pénzügyi rendszer fejlődése, Optimális valutaövezetek, Magyarország deviza- és árfolyampolitika Gyakorlat: Az előadás anyagához kapcsolódó számítási feladatok.

A tantárgy neve:	magyarul:	Nemzetközi politikai gazdaságtan			Kódja:	GT_MNGL011-17		
	angolul:	International political economy						
Felelős oktatási egység:		Világ gazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:					Kódja:			
Típus	Óraszámok					Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		Kollokvium	5	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Sigér Fruzsina			beosztása	adjunktus	

A kurzus célja, hogy a hallgatók

A kurzus célja, hogy megismertesse a hallgatókkal a nemzetközi politikai gazdaságtan megközelítéseit és bemutassa néhány érdekes területét. A makroökonómia, a világ gazdaságtan és a közösségi döntések határterületeként a kurzus keretében a legfontosabb nemzetközi intézmények és politikák megismerésére kerül sor. Megpróbálja integrálni a nemzetközi gazdaság- és politikaelméletet egyfelől, illetve komoly érzékenységet tanúsít a nemzetközi gazdaság színterén zajló valós események, történések iránt.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

- Elsajátította a gazdaságtudomány, illetve a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, elméleteit, folyamatait és jellemzőit, ismeri a meghatározó gazdasági tényeket.
- Ismeri a társadalmi-gazdasági összefüggéseket, és az azokat befolyásoló tényezőket lokális, regionális, nemzeti és nemzetközi szinteken.
- Ismeri és használja a közgazdasági, nemzetközi gazdasági, világ gazdasági, gazdálkodási és döntési elméleteket és elemzési módszereket.

Képesség:

- Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.
- Képes gazdálkodó szervezetben, nemzetközi szervezetekben, kormányzati intézményekben, gazdasági munkakörben, külkereskedelmi, pénzügyi, fejlesztés politikai, gazdaságpolitikai folyamatokhoz gazdasági tevékenységet tervezni, szervezni, továbbá ennek során tanult elemeket és módszereket alkalmazni, következtetéseket megfogalmazni, javaslatokat tenni és döntéseket hozni.

Attitűd:

- Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt.
- Érdeklődéssel fordul a kapcsolódó szaktudományok eredményei és megoldásai felé, nyitott a kapcsolatépítésre.
- Jellemző rá a tudás megújításának képessége, a nyitott gondolkodásmód, a tolerancia és az együttműködési készség.

Autonómia és felelősség:

- Különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban a módszerek és technikák széles körét alkalmazza önállóan a gyakorlatban.
- Bekapcsolódik kutatási és fejlesztési projektekre, a projektszerepben a cél elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

- fontosabb gazdaságelméletek
- piacgazdaságok osztályozása
- a nemzetközi gazdasági interakciókban meghatározó országok modellszerű összevetése
- globalizáció
- az elmúlt két évtized legfontosabb gazdasági és gazdaságpolitikai változásai
- a nemzetközi pénzügyi architektúra lehetséges fejlődési irányai

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

- A tantermi előadásokat az oktató tartja. Az előadások segítik a tananyag megértését, ezért látogatásuk ajánlott.

Értékelés

- A félév **írásbeli és szóbeli** vizsgával zárul, melyeken 50-50% szerezhető.
- Egyik részjegy sem lehet elégtelen.
- A végső értékelés a következő: 0-59% elégtelen, 60-69% elégséges, 70-79% közepes, 80-89% jó, 90-100% jeles.

Kötelező szakirodalom:

- Rodrik, Dani (2020): A közgazdaságtan menő: a „lehangoló tudomány” erényei és gyengéi. Napvilág Kiadó, Budapest. ISBN: 978-963-338-081-9
- Farkas Beáta (2017): Piacgazdaságok az Európai Unióban (Akadémiai Kiadó, Budapest) ISBN 978 963 454 030 4
- Michael Jacobs és Mariana Mazzucato (szerk.) (2018): A kapitalizmus újratervezése. Kossuth Kiadó, Budapest. ISBN: 978-963-09-9303-6
- Kornai János (2011): Gondolatok a kapitalizmusról. Akadémiai Kiadó, Budapest. ISBN: 9789630590051

Ajánlott szakirodalom:

- Rodrik, D. – Mukand, S. (2020): The Political Economy of Liberal Democracy. The Economic Journal. Copy at <https://j.mp/2oSx0v3>
- Rodrik, Dani (2014): A globalizáció paradoxona: demokrácia és a világgazdaság jövője. Corvina, Budapest. ISBN: 9789631361810
- Csaba László (2016): Economic systems: constraints and driving forces. in: Hámori Balázs - Rosta Miklós (szerk.): Constraints and Driving Forces in Economic Systems. Cambridge Scholars Publishing, Newcastle-upon-Tyne. ISBN: 978-1443885393
- Kornai János (2016): The system paradigm revisited: Clarifications and additions in the light of experiences in the post-socialist region. Acta Oeconomica, Vol. 66, No. 4, pp. 547-596.
- Farkas Beáta (2016): Models of Capitalism in the EU: Post-Crisis Perspectives. Houndmills-New York: Palgrave MacMillan. ISBN: 978-1-137-60056-1

Heti bontott tematika

1.	Bevezetés: a közgazdasági eszmék helyes és helytelen alkalmazása TE: A hallgató megismeri a nemzetközi politikai gazdaságtan alapfogalmait, módszereit, irányzatait. Mire valók a modellek? TE: A hallgató megismeri a közgazdaságtan és a nemzetközi politikai gazdaságtan gondolkodásmódjának és természetének összefüggéseit. Bevezetés: a közgazdasági eszmék helyes és helytelen alkalmazása
6.	Modellek és elméletek TE: A hallgató megismeri a gazdaság neoklasszikus felfogását, valamint a nemzetközi politikai gazdaságtan szemléletmódját. Amikor a közgazdászok mellényúlnak TE: A hallgató megismeri a nemzetközi politikai gazdaságtan alkalmazásának néhány példáját
10.	Az intézményi elemzés a közgazdaságtanban TE: A hallgató megismeri az intézményi elemzés eszköztárát A piacgazdaságok változatai – összehasonlító intézményi elemzések TE: A hallgató megismeri, hogy a különböző intézményi berendezkedések mennyiben mozdítják elő a fejlődést, a gazdasági teljesítményt Piacgazdasági modellek az Európai Unióban TE: A hallgató megismeri a kapitalizmus változatait az európai integrációban
16.	Innováció és dinamizmus: Kölcsönhatás a rendszerek és a technikai haladás között TE: A hallgató megismeri Kornai János rendszerparadigmáját és annak alkalmazását az innovációra Innováció, az állam és a türelmes tőke TE: A hallgató megismeri az állam lehetséges szerepét az innovációban

*TE: tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:	Kutatásmódszertan			Kódja:	GT_MNGL007	
		angolul:	Research methodology					
Felelős oktatási egység:		Világgazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-			Kódja:	-		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti	0	Heti	10	gyakorlati jegy	5	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Pergéné Szabó Enikő			beosztása:	ügyvivő-szakértő, PhD hallgató	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása:		
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók elsajátítsák a hatékony irodalomkutatáshoz, a diplomadolgozatok és a tudományos publikációk készítéséhez szükséges alapvető kompetenciákat. Ismerjék meg a hazai és nemzetközi gazdaságtudományi, üzleti, menedzsment, valamint a hozzájuk kapcsolódó határterületek szakadatbázisait. Sajátítsák el a szabályos hivatkozás és idézés módszereit.</p> <p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i> A hallgató birtokában lesz a szakterület legalapvetőbb információgyűjtési, elemzési, feladat-, illetve problémamegoldási módszereinek. Az összegyűjtött és rendszerezett információkat mind a hagyományos, mind az online referenciakezelő szoftverek segítségével szabályosan és etikusán hivatkozni tudja.</p> <p><i>Képesség:</i> Elméleti, fogalmi és módszertani ismeretei felhasználásával képes pontosan megfogalmazni azt a témát, amihez információt, irodalmat gyűjt. A kurzus elvégzése után képes lesz a feladat ellátásához szükséges tényeket, adatokat összegyűjteni, rendszerezni, oksági összefüggéseket feltárni.</p> <p><i>Attitűd:</i> Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, új adatbázisok és keresési, elemzési technikák megismerésére.</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i> Önállóan szervezi meg az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését. Az elemzéseikért, következtetéseikért és döntéseikért szakmai, jogi és etikai felelősséget vállal.</p>								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A kutatás folyamata, az információkeresés módszertana. Keresési módszerek elsajátítása, adatbázisok és tudományos keresők. Mesterséges intelligencia használata a kutatásban. Tudományetikai alapok. Referenciakezelő szoftverek.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Projektoktatás, feladatmegoldások								
Értékelés								
A kurzus gyakorlati jeggyel zárul. A gyakorlati jegynek két összetevője van.								
1. Teszt								
2. Előre egyeztetett tematika és paraméterek alapján készített projektmunka, ami 50 tételes szakirodalmi bibliográfiát tartalmaz.								
Kötelező szakirodalom:								
Balogh, P., Huzsvai, L., Lengyel, P. & Szenderák, J. (2025). <i>Kvantitatív elemzési módszerek a gazdálkodás- és szervezéstudományok területén</i> . Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar								
Fehér, A., Fenyves, N. D., Kiss, M., Kiss, V. Á., Kontor, E., Nábrádi, Z., & Soós, M.(2025). <i>Kvalitatív kutatásmódszertan a gazdálkodás- és szervezéstudományok területén</i> . Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar								
Gyurgyák, J. (2019). A tudományos írás: Útmutató szemináriumi értekezést, szakdolgozatot és disszertációt íróknak . Osiris								
Ajánlott szakirodalom:								

Babbie, E. (2020). *A társadalomtudományi kutatás gyakorlata*. Balassi K.
 Békés, G. & Kézdi, G. (2025). *Adatelemzés*. Alinea
 Grønhaug, K., & Ghauri, P. (2016). *Kutatásmódszertan az üzleti tanulmányokban*. Akadémia.
<https://doi.org/10.1556/9789630598590>

bontott tematika	
1-5 óra	<p>A hatékony információkeresés alapjai, információforrások, általános fogalmak. Tudományos kutatás fogalmi, típusai. Kutatás-módszertani stratégiák. A kutatási terv. Gazdasági és üzleti adatbázisok, tudományos keresők. Keresési technikák – keresők – adatbázisok. Gyakorló feladatok</p> <p>TE: A hallgató birtokában lesz a szakterület legalapvetőbb információgyűjtési, elemzési, feladat-, illetve probléma-megoldási módszereinek.</p>
6-10 óra	<p>Mesterséges intelligencia a kutatómunkában. Tudományetikai alapvetés. Hivatkozások. Gyakorló feladatok</p> <p>TE: A hallgató az összegyűjtött és rendszerezett információkat szabályosan és etikusan használja. Az elemzéseiről, következtetéseiről és döntéseiről szakmai, jogi és etikai felelősséget vállal.</p>

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Globális Vállalati Stratégiák és Többszintű Kormányzás				Kódja:	GT_MNGL019-17	
	angolul:	Global Corporate Strategies and Multi-Level Governance						
Felelős oktatási egység:		Világgazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:		
Típus	Óraszámok					Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	5	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Csapóné dr. Riskó Tünde			beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása		
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
megismerjék a nemzetközi stratégiai menedzsment történetét és alapfogalmait, a stratégiai elemzés folyamatát, lépéseit nemzetközi környezetben, valamint a megismerjék és értelmezzék a többszintű kormányzás fogalmát és értelmezését a globális vállalatok tekintetében.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
Érti a gazdálkodó szervezetek strukturáját, működését és hazai, illetve nemzeti határokon túlnyúló kapcsolatrendszerét, információs és motivációs tényezőit, különös tekintettel az intézményi környezetre. Ismeri a társadalmi-gazdasági összefüggéseket, és az azokat befolyásoló tényezőket lokális, regionális, nemzeti és nemzetközi szinteken. Ismeri és érti a szak kutatásához, szakirodalmi eredmények feldolgozásához, illetve innovatív gyakorlati munkához szükséges problémamegoldó technikákat, a munkatársak, csoportok, illetve projektek, nagyobb szervezetek irányítási módszereit, a stratégiai tervezés és menedzsment vállalati, állami, regionális és globális módszereit.								
<i>Képesség:</i>								
Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is. A gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően közepes és nagyméretű vállalkozást, komplex szervezeti egységet vezet, gazdálkodó szervezetben átfogó gazdasági funkciót lát el, összetett gazdálkodási folyamatokat tervez, irányít, az erőforrásokkal gazdálkodik. Nemzetközi, multikulturális környezetben is képes hatékony munkavégzésre. Képes a vállalati, régiós, állami és nemzetközi szervezetek működésében megjelenő problémák és az új környezeti jelenségek önálló felismerésére, feladatok kijelölésére, megoldására. Képes hatékony nemzetközi üzleti stratégiák kidolgozására. Képes a nemzetközi üzleti környezet geopolitikai, társadalmi, kulturális és vallási vonatkozásainak elemzésére.								
<i>Attitűd:</i>								
Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt. Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékekre (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is). Vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz. Elkötelezett az általános társadalmi értékek mellett, szociálisan érzékeny mind hazai, mind nemzetközi viszonylatban.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés-előkészítő, tanácsadói feladatokat. Felelősséget vállal saját munkájáért, az általa irányított szervezetért, vállalkozásáért, az alkalmazottakért. Önállóan azonosítja, tervezi és szervezi saját és beosztottai szakmai és általános fejlődését, azokért felelősséget vállal és visel. Kezdeményező a problémák megoldásában, stratégiák kialakításában, csoportok és munkatársak együttműködésében szervezeten belül és szervezetek között egyaránt. Különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban a módszerek és technikák széles körét alkalmazza önállóan a gyakorlatban.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
Bevezetés; A stratégiai menedzsment alapfogalmai; Vállalatirányítás; Társadalmi felelősségvállalás és etika a stratégiai menedzsmentben; Környezeti szkennelés és iparági elemzés; Szervezeti elemzés és versenyelőny; Stratégia alkotás: Üzleti stratégia; Stratégia alkotás: Vállalati stratégia; Stratégia alkotás: Funkcionális stratégia és stratégiai választás; A stratégia végrehajtása: Globális stratégia; A stratégia végrehajtása: Szervezés és felépítés; Stratégia								

végrehajtása: Személyzet és irányítás; Értékelés és ellenőrzés; Többszintű kormányzás.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

A hallgatók az előadásokon elméleti ismereteket szereznek, ezen ismereteiket az oktató által kijelölt magyar és idegen nyelvű tudományos cikkek és tanulmányok megismerésével és azok órákon történő megvitatásával mélyítik el.

Értékelés

A hallgatók egyénileg feldolgoznak egy esettanulmányt, azt beadandóként feltöltik a felvett vizsga időpontja előtt legalább 1 héttel a kurzus elearning felületére. Erre pontot kapnak.

A félév írásbeli vizsgával zárul.

A végső érdemjegy az írásbeli vizsga és a beadandó eredményéből került kiszámításra.

Kötelező szakirodalom:

Palánkai Tibor, Kengyel Ákos, Kutasi Gábor, Benczes István, Nagy Sándor Gyula (2016): A GLOBÁLIS ÉS REGIONÁLIS INTEGRÁCIÓ GAZDASÁGTANA. Akadémiai Kiadó (<https://mersz.hu/kengyel-kutasi-palankai-benczes-nagy-a-globalis-es-regionalis-integracio-gazdasagtana/>)

Pálné Kovács Iлона, Tuka Ágnes, Schmidt Andrea, Vadál Ildikó, Kákai László (2011): Regionalizmus és területi kormányzás (https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0050_13_regionalizmus/ch04s03.html)

T. L. Wheelen – J. D. Hunger – A. N. Hoffman – C.E. Bamford (2018): Strategic Management And Business Policy: Globalization, Innovation And Sustainability, Global Edition, 15/E. Pearson ISBN 9781292215488

Ajánlott szakirodalom:

D. Morschett – H. Schramm-Klein – J. Zentes (2015): Strategic International Management. Text And Cases. 3rd Edition. Springer Gabler: Wiesbaden ISBN 978-3-658-07884-3

Blahó András – Czakó Erzsébet – Poór József (2021): Nemzetközi menedzsment. Második bővített kiadás. Akadémiai kiadó ISBN 9789634546535

T. Cannon (2012): Corporate Responsibility: Governance, Compliance And Ethics In A Sustainable Environment, 2/E. Pearson ISBN-13: 9780273738732

Féléves bontott tematika

Hét	Témakörök
1.	<p>Tantárgyi tematika és követelményrendszer ismertetése; Bevezetés; A stratégiai menedzsment alapfogalmai; Vállalatirányítás; Társadalmi felelősség és etika a stratégiai menedzsmentben;</p> <p>Környezeti szkenelés és iparági elemzés; Szervezeti elemzés és versenyelőny; Stratégia alkotás: Üzleti stratégia; Stratégia alkotás: Vállalati stratégia</p> <p>TE: Ismeri a tantárgyi tematikát és követelményrendszert, a félév során feldolgozásra kerülő témaköröket. Ismeri a tantárgy hallgatása által megszerezhető ismereteket. Ismeri a stratégiai menedzsment alapfogalmainak. Ismeri az igazgatótanács szerepét és felelősségét a vállalatirányításban, és a vállalatirányítási trendeket. Érti a társadalmi felelősség és vállalati teljesítmény közötti kapcsolatot; ismeri az érintetti elemzést. Képes iparági elemzést végezni, hogy megmagyarázza azokat a versenyerőket, amelyek befolyásolják az ipáron belüli rivalizálás intenzitását; képes azonosítani a kritikus sikertényezőket és kialakítani egy iparági mátrixot. Képes elmagyarázni a vállalati üzleti modelleket és azok utánozhatóságát; értékelni a vállalat szervezeti kultúráját, és azt, hogy az hogyan befolyásolhatja a javasolt stratégiát. Tudja használni az SFAS mátrixot és a SWOT diagramot az üzleti stratégia vizsgálatához; képes kidolgozni egy küldetésnyilatkozatot, amely a jó tervezés öt elemével foglalkozik. Képes elmagyarázni azt a három kulcskérdést, amellyel a vállalati stratégia foglalkozik.</p>
2.	<p>Stratégia alkotás: Funkcionális stratégia és stratégiai választás; A stratégia végrehajtása: Globális stratégia; A stratégia végrehajtása: Szervezés és felépítés; A stratégia végrehajtása: Személyzet és irányítás; Értékelés és ellenőrzés; Többszintű kormányzás</p> <p>TE: Képes elmagyarázni, hogy mely tevékenységek és funkciók megfelelőek kiszervezésre/offshore-ra a versenyelőny megszerzése vagy megerősítése érdekében; ismeri az elkerülendő stratégiákat. Képes leírni azokat a belépési módokat, amelyek segítségével egy</p>

<p>szervezet üzleti tevékenységet folytathat egy másik országban. Ismeri a stratégia sikeres megvalósítását befolyásoló főbb kérdéseket. Érti a stratégia és a személyzeti döntések közötti kapcsolatot; akciótervezési keretrendszert képes használni a szervezet MBO és TQM kezdeményezéseinek megvalósításához. Képes kiegyensúlyozott eredménymutatót kidolgozni a vállalat fő teljesítménymutatóinak vizsgálatára; a benchmarking folyamatot képes alkalmazni egy funkcióra vagy tevékenységre. A többszintű kormányzás fogalmának megismerése és értelmezése a globális vállalatok tekintetében.</p>
--

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Haladó nemzetközi marketing				Kódja:	GT_MNGL005-17	
	angolul:	Advanced International Marketing						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Marketing és Kereskedelem Intézet, Marketing Tanszék						
Kötelező előtanulmány neve:		Marketing				Kódja:	alapszakon	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		K	5	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Kiss Marietta			beosztása:	egyetemi docens	
A kurzus célja a hallgatók								
magas szintű felkészítése a nemzetközi üzleti lehetőségek felismerésére, a marketingdöntések nemzetközi piaci környezetben való megalapozására, előkészítésére és eredményes végrehajtására. Az elméleti ismeretek gyakorlati elmélyülését a szemináriumok keretében megoldott esettanulmányok és egyéni projektmunka segítik.								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

- Érti a gazdálkodó szervezetek marketingtevékenységének szervezését, működését nemzetközi környezetben.
- Birtokában van a nemzetközi marketing területén a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes módszereinek, ismeri azok korlátait is.
- Ismeri és használja a nemzetközi marketing elméleteit és döntési módszereit.
- Ismeri és érti a nemzetközi marketing szakirodalmi eredményeinek feldolgozásához, illetve innovatív gyakorlati munkához szükséges problémamegoldó technikákat.
- Ismeri és érti a nemzetközi marketingfolyamatok beazonosítására alkalmas szakértői tudás alapjait, a szakterület szerint releváns információgyűjtési, elemzési és problémamegoldási módszereket, ezek alkalmazási feltételeit és korlátait.
- A köznyelv magas szintű ismerete mellett birtokában van a marketing szaknyelvnek, kifejezési és fogalmazási sajátosságainak.

Képesség:

- A nemzetközi marketing területén önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.
- Gazdálkodó és nonprofit szervezetekben marketingfolyamatokat tervez, irányít, a marketing-erőforrásokkal gazdálkodik.
- Képes a nemzetközi marketing területén szakmailag megalapozott vélemény megfogalmazására, döntések előkészítésére és meghozatalára. Az elemzés és a gyakorlati problémamegoldás során, ha szükséges, interdiszciplináris megközelítést alkalmaz.
- Képes hatékony nemzetközi marketingstratégiák kidolgozására. Képes a nemzetközi üzleti környezet geopolitikai, társadalmi, kulturális és vallási vonatkozásainak elemzésére.
- Képes gazdálkodó szervezetben, nemzetközi szervezetekben, kormányzati intézményekben nemzetközi marketingtevékenységet tervezni, szervezni, továbbá ennek során tanult elemeket és módszereket alkalmazni, következtetéseket megfogalmazni, javaslatokat tenni és döntéseket hozni.
- Csoportos feladatmegoldásokban vesz részt, a tevékenységet tervezi, irányítja, szervezi, koordinálja, értékeli.

Attitűd:

- Kritikusan viszonyul saját, illetve társai munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a nemzetközimarketing-problémák kezelésében. Kötelességének tartja a hibák kijavítását.
- Nyitott és befogadó a nemzetközimarketing-tudomány és -gyakorlat új eredményei iránt.
- Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére.
- Jellemző rá a tudás megújításának képessége, a nyitott gondolkodásmód, a tolerancia és az együttműködési készség.

Autonómia és felelősség:

- A nemzetközi marketing területein önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldási módszereket, e területeken önállóan lát el elemző, döntés-előkészítő, tanácsadói feladatokat.
- Felelősséget vállal saját munkájáért.
- Kezdeményező a nemzetközimarketing-problémák megoldásában, nemzetközi marketingstratégiák kialakításában.
- Különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban a módszerek és technikák széles körét alkalmazza önállóan a gyakorlatban.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A kurzus a következő témaköröket öleli fel: A nemzetközi marketing fogalma, koncepciói; A külpiacon lépés motívatorai és akadályai; Nemzetközi piacutatás; Makro- és mikro-környezet-elemzés a nemzetközi marketingben; Nemzetközi piacszegmentáció és célpiacképzés; A külpiacon lépés formái; Nemzetközi termék-, promóciós, ár- és disztribúciós politika.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Előadások (az előadás diáit a hallgatók tanulás céljából megkapják), tantermi vita, megbeszélés, otthoni felkészülés a kötelező irodalomból, esettanulmányok feldolgozása egyénileg és csoportmunkában, órán és/vagy házi feladatként, egyéni projektmunka.

Értékelés

A félév során a hallgatók egyénileg elkészítenek egy nemzetközi marketingtervet, ami egy létező vagy kitalált termék teljes külpiacra viteli és piacon tartási terve. A marketingtervet a hallgatók egy legalább 15 oldalas házi dolgozat formájában adják be a megadott határidőig. A házi dolgozat későbbi beadása naponta 10%-kal csökkenti az egyébként megszerzett pontot. A házi dolgozat nem pótolható, nem helyettesíthető mással, csak egyszer adható be, nincs javítási lehetőség; a határidő nem módosítható. A házi dolgozatra a diplomadolgozat formai és tartalmi követelményei vonatkoznak. Plágium esetén a házi dolgozatért pont nem jár, 0 pontos házi dolgozat az aláírás megtagadását vonja maga után.

A hallgatók kiselőadást vállalhatnak (maximum egy darabot) valamilyen nemzetközi marketing témából, melyért maximum 5 százalékpontot kaphatnak.

A félév végi jegy a következőképpen áll össze:

- Házi dolgozat: 30%

- Írásbeli vizsga: 70%

Valamennyi vizsga (A, B, C) írásbeli. A házi dolgozatra kapott pontok a B és C vizsgák eredményébe is beszámítanak.

Érdemjegyek:

0–50% elégtelen (1)

51–62% elégséges (2)

63–74% közepes (3)

75–86% jó (4)

87–100% jeles (5)

Kötelező szakirodalom:

REKETTYE GÁBOR–TÓTH TAMÁS–MALOTA ERZSÉBET (2015): Nemzetközi marketing. Akadémiai Kiadó, Budapest

Ajánlott szakirodalom:

ALBAUM, GERALD–DUERR, EDWIN–JOSIASSEN, ALEXANDER (2016): International Marketing and Export Management. 8th Edition, Pearson, ISBN-10: 1292016922, ISBN-13: 9781292016924

CATEORA, PHILIP R.–MONEY, R. BRUCE–GILLY, MARY C.–GRAHAM, JOHN L. (2020): International Marketing. 18th Edition, McGraw-Hill, New York, ISBN-10: 1259712354, ISBN-13: 9781259712357

DELI ZSUZSA (2006): Nemzetközi marketing. Műegyetemi Kiadó, Budapest

DANKÓ LÁSZLÓ (1998): Nemzetközi marketing. Pro Marketing Egyesület, Miskolc

ESZES ZOLTÁN–SZABÓNÉ STREIT MÁRIA–SZÁNTÓ SZILVIA–VERES ZOLTÁN (szerk.) (2001): Globális Marketing. Műszaki Könyvkiadó, Budapest

HOLLENSSEN, SVEND (2020): Global Marketing. 8th Edition, Pearson, ISBN-10: 1292251808, ISBN-13: 9781292251806

KEEGAN, WARREN J.–GREEN, MARK C. (2020): Global Marketing. Global Edition, 10th Edition, Pearson, Boston, ISBN-10: 1292304022, ISBN-13: 978-1292304021 + Pearson MyLab Marketing - Instant Access - for Global Marketing. ISBN-13: 9781292304076

MALOTA ERZSÉBET (szerk.) (2015): Marketing nemzetközi szintéren: esettanulmányok hazai és külföldi piacokról. Alinea, Budapest

MALOTA ERZSÉBET–KELEMEN KATALIN (szerk.) (2011): Nemzetközi marketing a hazai gyakorlatban. Pearson Custom Publishing, Budapest

REKETTYE GÁBOR–FOJTIK JÁNOS (2009): Nemzetközi marketing. Dialóg Campus Kiadó, Budapest

TÓTH TAMÁS (2009): Nemzetközi marketing. Akadémiai Kiadó, Budapest

Heti bontott tematika	
1.	Bevezetés, követelmények ismertetése. A nemzetközi marketing fogalma, koncepciói TE* A hallgatók megismerik a nemzetközi marketing definícióját, fokozatait, koncepcióinak hagyományos és újszerű csoportosítását, a sztenderdizálás és adaptáció kérdéseit, az önreferencia-kritériumot és a nemzetközi marketingtevékenység folyamatát.
3.	A külpiaira lépés motivátorai és akadályai. Nemzetközi piackutatás TE A hallgatók betekintést nyernek a nemzetközi kereskedelem okait magyarázó elméletekbe, a külpiaira lépés reaktív és proaktív motivátoraiba, valamint akadályaiiba. A hallgatók megismerik a nemzetközi piackutatás fogalmát, sajátosságait, folyamatát, beleértve a nemzetközi környezetben használható piackutatási módszereket, azok specifikumait.
5.	Makrokörnyezet-elemzés a nemzetközi marketingben TE A hallgatók részletesen megismerkednek a makrokörnyezet kulturális elemével mint a nemzetközi marketing hangsúlyos részével, bemutatásra kerül számos kultúramodell, az idegen kultúrához való alkalmazkodás kérdésköre, valamint a kultúraelemek és a marketing kapcsolata. Megismerik a makrokörnyezet további elemeit is: a gazdasági (beleértve a gazdasági integrációkat), a politikai (beleértve a politikai kockázatokat), a jogi (beleértve a főbb jogrendszerek eltéréseit és néhány „marketing-jogszabályt”), a földrajzi és a technológiai környezetet. Végül tárgyalásra kerül az üzleti távolság fogalma.
7.	Mikrokörnyezet-elemzés a nemzetközi marketingben TE A hallgatók megismerik a nemzetközi marketingtevékenység megalapozásához szükséges mikrokörnyezet-elemzés részeit: bemutatásra kerülnek a fogyasztói magatartás, a versenytársak elemzésének, valamint a beszállítók és egyéb partnerintézmények nemzetközi vonatkozásai.
9.	Nemzetközi piacszegmentáció és célpiacképzés TE A hallgatók megismerik a nemzetközi piacszegmentáció fogalmát, a piacválasztás kérdéseit, stratégiáit, módszereit és lépéseit, a nemzetközi célpiacképzés fogalmát és stratégiáit.
11.	A külpiaira lépés formái TE A hallgatók tisztában lesznek a külpiaira lépés formáját meghatározó tényezőkkel, a külpiaira lépés formáinak különböző csoportosításával, a lehetséges külpiaira lépési formák (direkt és indirekt export, licenc-értékesítés, franchise, szerződéses termeltetés, közös vállalkozás, közvetlen külföldi tőkebefektetés) jellemzőivel, előnyeivel és hátrányaival.
13.	Nemzetközi termékpolitika TE A hallgatók megismerik a sztenderdizálás és adaptálás termékpolitikai kérdéseit, a nemzetközi termékpolitikai stratégiákat, beleértve az új termék fejlesztésének stratégiáját is, valamint a nemzetközi termékstratégiák és a piacra lépési módozatok közti összefüggéseket. Betekintést nyernek a nemzetközi termékstruktúra tervezésének kérdéseibe, valamint egyéb termékpolitikai döntésekbe (nemzetközi termékvonala és időzítés, nemzetközi minőségpolitika, nemzetközi márkapolitika, nemzetközi csomagolás és címkézés – beleértve az ország eredet-hatást, nemzetközi fogyasztói kiszolgálás).
15.	Nemzetközi promóciós politika TE A hallgatók megismerik a nemzetközi promóciós politika lehetséges céljait, elemeit (nemzetközi reklám, vásárlásösztönzés, PR, személyes eladás), illetve stratégiáját.
17.	Nemzetközi árpolitika TE A hallgatók ismerik a nemzetközi árpolitikai célokat, a nemzetközi ármeghatározás módszereit, az alkalmazható árkedvezményeket, felárat, a globális és lokális árak kérdéskörét, az áreszkaláció jelenségét, a speciális külkereskedelmi ügyletek árképzését, valamint a fizetési eszközöket és módokat.
19.	Nemzetközi disztribúciós politika TE A hallgatók megismerik a disztribúciós csatorna lehetséges típusait a külpiaira lépési módozattól függően, a disztribúciós csatorna struktúrájának kérdéseit, tervezési szempontjait, a fuvarozási formákat, a fuvarozási költségek és kockázatok megosztásának lehetséges módjait, a raktározás kérdéseit, illetve a nemzetközi disztribúciós stratégiák típusait, kiemelve a szolgáltatók stratégiáit.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Haladó fejlődésgazdaságtan				Kódja:	GT_MNGL006-17	
	angolul:	Advanced Development Economics						
Felelős oktatási egység:		Világ gazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus	Óraszámok					Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		K	4	magyar
Levelező	x	Féléves	15	Féléves	0			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Sigér Fruzsina			beosztása:	adjunktus	

A kurzus célja, hogy a hallgatók

elmélyüljenek a gazdasági növekedés legfontosabb kérdéseiben. Tanulmányozzuk a gazdasági növekedés és fejlődés legfontosabb meghatározóit, illetve azok hiányát a szegény országokban. Megismerkedünk a legfontosabb elméleti modellekkel, illetve az empirikus elemzések és esettanulmányok szémszögén keresztül is megvizsgáljuk azokat. A kurzus első része a fejlődés jelentésére koncentrál, majd azokkal a belső és külső tényezőkkel foglalkozunk, amelyek ösztönzik vagy hátráltatják a fejlődést, befejezésül néhány speciális témát vizsgálunk meg, mint az oktatás, a környezet valamint a jövedelemeloszlás és a fejlődés kapcsolata. A hallgatók egyéni és csoportos projektmunkája segíti a témában történő elmélyülést.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

- Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes matematikai-statisztikai, ökonometriai, modellezési módszereinek, ismeri azok korlátait is.
- Ismeri a társadalmi-gazdasági összefüggéseket, és az azokat befolyásoló tényezőket lokális, regionális, nemzeti és nemzetközi szinteken.
- Ismeri és használja a közgazdasági, nemzetközi gazdasági, világ gazdasági, gazdálkodási és döntési elméleteket és elemzési módszereket.
- elemzési és problémamegoldási módszereket, ezek alkalmazási feltételeit és korlátait.
- A köznyelv magas szintű ismerete mellett birtokában van a gazdasági szaknyelvnek, kifejezési és fogalmazási sajátosságainak, az anyanyelven és legalább két idegen nyelven is.

Képesség:

- Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.
- Nemzetközi, multikulturális környezetben is képes hatékony munkavégzésre.
- Képes a munkaköréhez tartozó összetett szakfunkciók ellátására, szervezésére, irányítására, módszertanok kreatív alkalmazására, szakmailag megalapozott vélemény megfogalmazására, döntések előkészítésére és meghozatalára. Az elemzés és a gyakorlati problémamegoldás során, ha szükséges, interdiszciplináris megközelítést alkalmaz.
- Képes a vállalati, régiós, állami és nemzetközi szervezetek működésében megjelenő problémák és az új környezeti jelenségek önálló felismerésére, feladatok kijelölésére, megoldására.
- Képes hatékony nemzetközi üzleti stratégiák kidolgozására. Képes a nemzetközi üzleti környezet geopolitikai, társadalmi, kulturális és vallási vonatkozásainak elemzésére.
- Képes gazdálkodó szervezetben, nemzetközi szervezetekben, kormányzati intézményekben, gazdasági munkakörben, külkereskedelmi, pénzügyi, fejlesztés politikai, gazdaságpolitikai folyamatokhoz gazdasági tevékenységet tervezni, szervezni, továbbá ennek során tanult elemeket és módszereket alkalmazni, következtetéseket megfogalmazni, javaslatokat tenni és döntéseket hozni.
- Hazai és nemzetközi projektekben, csoportos feladatmegoldásokban vesz részt, vezetőként a tevékenységet tervezi, irányítja, szervezi, koordinálja, értékeli.

Attitűd:

- Kritikus viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében.
  - Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt.
  - Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékekre (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).
  - Vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Elkötelezett az általános társadalmi értékek mellett, szociálisan érzékeny mind hazai, mind nemzetközi viszonylatban.
- Elkötelezettség jellemzi a minőség, a fenntarthatóság és a sokszínűség iránt. Kritikus viszonyul saját, illetve a beosztottak tudásához, munkájához és magatartásához. Kötelességének tartja a hibák kijavítását, munkatársai fejlesztését.
  - Érdeklődéssel fordul a kapcsolódó szaktudományok eredményei és megoldásai felé, nyitott a kapcsolatépítésre.

Autonómia és felelősség:

- Felelősséget vállal saját munkájáért, az általa irányított szervezetért, vállalkozásáért, az alkalmazottakért. Önállóan azonosítja, tervezi és szervezi saját és beosztottai szakmai és általános fejlődését, azokért felelősséget vállal és visel.
- Társadalmi és közéleti ügyekben kezdeményező, felelős magatartást tanúsít a munkatársak, beosztottak vonatkozásában.
- Különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban a módszerek és technikák széles körét alkalmazza önállóan a gyakorlatban.
- Bekapcsolódik kutatási és fejlesztési projektekre, a projektcsoportban a cél elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

Komparatív gazdasági fejlődés. A gazdasági növekedés és fejlődés klasszikus elméletei. A fejlettség és alulfejlettség legújabb modelljei. Szegénység, egyenlőtlenség és fejlődés. Népeség-növekedés és gazdasági fejlődés. Városiasodás és vidékről városba költözés: elmélet és politika. Humántőke: az oktatás és az egészség szerepe a gazdaságfejlődésben. Agrártranszformáció és vidékfejlődés. A környezet és a fejlődés

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Interaktív elméleti előadások. A gyakorlatokon esettanulmányok, önálló adatelemzés, ország- és régiótanulmányok készítése, prezentáció.

Értékelés

- Az előadások látogatása nem kötelező, de ajánlott.
- Az évközi feladat esettanulmányfeldolgozás, mely a vizsgára bocsátás feltétele.
- A kurzus szóbeli vizsgával zárul.
- A végső értékelés a következő: 0-60% elégtelen, 61-70% elégséges, 71-80% közepes, 81-90% jó, 91-100% jeles.

Kötelező szakirodalom:

Michael P. Todaro—Stephen C. Smith (2020): Economic Development, 13th Edition, Pearson, kijelölt rész (ISBN 9781292291154)

Ajánlott szakirodalom:

Abhijit V. Banerjee—Esther Duflo (2011) : Poor Economics, A Radical Rethinking of the Way to Fight Global Poverty and the Ways to End It, Random House India

Hans Rosling, Anna Rosling Rönnlund, Ola Rosling (2018): Factfulness: Ten Reasons We're Wrong About the World--and Why Things Are Better Than You Think, Flatiron Books, ISBN 9781250123817

Branko Milanovic (2020): Capitalism, Alone: The Future of the System That Rules the World, Harvard University Press (ISBN13 9780674987593)

David N. Weil (2013): Economic Growth, 3rd Edition, International Edition, Pearson

James M. Cypher – James L. Dietz: The Process of Economic Development, Routledge

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	nemzetközi gazdaságpolitikák				Kódja:	GT_MNGN008-17	
	angolul:	International Economic Policy						
Felelős oktatási egység:		Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar Ökonómia Intézet, Világgazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus	Óraszámok					Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	4	magyar
Levelező	L	Féléves	10	Féléves	5			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Czeglédi Pál			beosztása:	egyetemi tanár	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása		
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
megismerkedjenek a gazdaságpolitika alapösszefüggéseivel és alapvető dilemmáival, az országok illetve gazdasági rendszerek összehasonlításával feltárható intézményi és gazdaságpolitikai különbségekkel, a tipikus intézményi-gazdaságpolitikai berendezkedések fő jellegzetességeivel. A kurzus során a hallgatók megszerezhetik az ahhoz szükséges tudást, hogy összehasonlító módszerrel képesek legyenek a makroökonómia, a nemzetközi gazdaságtan, a gazdaságpolitika elméleti összefüggéseinek alkalmazására, esettanulmányok elemzésére, a következtetések általánosítására és a tapasztalatok összegzésére.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
Elsajátította a gazdaságtudomány, illetve gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, elméleteit, folyamatait és jellemzőit, ismeri a meghatározó gazdasági tényeket.								
<i>Képesség:</i>								
Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.								
<i>Attitűd:</i>								
Szakmai munkája során a kíváncsiság, a tények és összefüggések megismerésének vágya hajtja.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
Munkájára jellemző a szakmai kérdések megfogalmazásakor a gazdasági és gazdaságon kívüli következmények önálló és felelős végiggondolása és figyelembevétele.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A kurzus első része a gazdaságpolitika közgazdasági elemzésének néhány klasszikus kérdésével foglalkozik: a jóléti közgazdaságtani és a politikai gazdaságtani megközelítés különbségeivel, a fiskális és a monetáris politikáról való gondolkodás néhány meghatározó modelljével. A második rész egyrészt bevezeti az összehasonlító közgazdaságtani nézőpontot és tárgyalja az intézmények jelentőségét. Majd mindezek alkalmazásaként kerül sor a kínai átalakulás, az eurózóna problémáinak, 2007-2008-as pénzügyi válság történéseinek és a poszt szocialista átalakulás folyamatának elemzésére.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Előadás diasorral kiegészítve, a szemináriumon tanulmányok feldolgozása								
Értékelés								
A vizsga írásbeli. A vizsgán elért eredmény adja a kollokviumi jegyet az alábbiak szerint: 0 - 50% – elégtelen 50,01% - 64% – elégséges 64,01% - 76% – közepes 76,01% - 87% – jó 87,01% - 100% – jeles								

dátum	előadás téma	előadás tananyag
1.	Bevezetés; az állami szerepvállalás indokai, a közösségi választások szemléletmódja: kormányzati kudarcok	Stiglitz (2000), 3. és 6. fejezet, Czeglédi (2024)
	TE*: A jóléti közgazdaságtan szemléletmódja, piaci kudarcok	
	Pénz, bankrendszer és a monetáris politika alapkérdései	Williamson (2009), 15., 17.+az előadás anyaga
	TE: A dinamikus inkonzisztencia és jelentősége, a Friedman-szabály, a Diamond és Dybvig bankroham-modellje	
	A fiskális politika makroökonómiai szerepe	Benczes és Kutasi 1.,3. fejezet+előadás anyaga
TE: A költségvetési deficit különböző kiszámítási módjai, az államadósság fenntarthatósága		
2.	Az euró politikai gazdaságtana	az előadáson elhangzottak; háttér: De Grauwe (2013), Vaubel (2004), Selgin (2012)
	TE: Az euró „ortodox” és „keynesi” kritikájának érvei	
	Az összehasonlító közgazdaságtan nézőpontja	az előadáson elhangzottak; háttér: Djankov és szerzőtársai (2003)
	TE: Az állami beavatkozás alapkérdése mint a magán és állami kifizetési kockázat közötti átváltás	
	A piacgazdaság intézményrendszere	Bara – Szabó (2007), 2-3. fejezet
TE: Az intézmények jelentősége, típusai a nyugati világ fejlődésében alapvető szerepet játszó intézményi innovációk		
3.	Kína	Szabó (2007), 9. fejezet
	TE: A kínai szocializmus átalakulása, a 80-es évek reformjai, tények a kínai gazdasági növekedésről	
	A jóléti állam	Bara – Szabó (2007), 6. fejezet
	TE: A jóléti állam koncepciója, típusai. Milyen kihívásokkal szembesül a jóléti állam?	
	A szocialista kalkulációs vita	az előadáson elhangzottak , háttér: Boettke, Candela, Truitt (2024)
	TE: A tervezés mellett és elleni érvek	
	Iparpolitika	az előadáson elhangzottak; háttér: Coyle (2020), 3. fejezet, Juhász, Lane, Rodrik (2024), Mingardi (2015)
TE: Az iparpolitika mellett és elleni érvek		

*TE tanulási eredmények

Heti bontott tematika		
időpont	téma	tananyag
1.	Bevezetés; az állami szerepvállalás indokai I	Stiglitz (2000), 3. fejezet, Czeglédi (2023)
	TE*: A jóléti közgazdaságtan szemléletmódja, piaci kudarcok	
	Az állami szerepvállalás indokai II	
	TE: A közösségi választások szemléletmódja: kormányzati kudarcok	az előadáson elhangzottak; háttér: az előadáson elhangzottak; háttér: Blankart (2013), De Grauwe (2013), Vaubel (2004), Selgin (2012)
	Az euró politikai gazdaságtana	
TE: Az euró „ortodox” és „keynesi” kritikájának érvei		
2.	Az összehasonlító közgazdaságtan nézőpontja	az előadás elhangzottak; háttér: Djankov és szerzőtársai (2003)
	TE: Az állami beavatkozás alapkérdése mint a magán és állami kifizetési kockázat közötti átváltás	
	A piaci gazdaság intézményrendszere	Bara – Szabó (2007), 2-3. fejezet
	TE: Az intézmények jelentősége, típusai a nyugati világ fejlődésében alapvető szerepet játszó intézményi innovációk	
	Kína	Szabó (2007), 9. fejezet
TE: A kínai szocializmus átalakulása, a 80-es évek reformjai, tények a kínai gazdasági növekedésről		
3.	Pénz, bankrendszer és a monetáris politika alapkérdései	Williamson (2009), 15., 17. fejezet
	TE: A dinamikus inkonzisztencia és jelentősége, a Friedman-szabály, a Diamond és Dybvig bankroham-modellje	
	A fiskális politika szerepe	Benczes-Kutasi 1.,3. fejezet
	TE: A költségvetési deficit különböző kiszámítási módjai, az államadósság fenntarthatósága	
	Fiskális federalizmus, adóverseny és jóléti állam	az előadáson elhangzottak; háttér: Höijer (2008), Curzon-Price (2008), Bergh (2008)
TE: Az adóverseny káros vagy hasznos voltára vonatkozó érvek áttekintése		

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Nemzetközi gazdasági kapcsolatok joga			Kódja:	GT_MNGL010-17	
	angolul:	Law for international business relations					
Felelős oktatási egység:		Világgazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet					
Kötelező előtanulmány neve:		-			Kódja:	-	
Típus	Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás	Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti	Kollokvium	4	magyar
Levelező		Féléves	15	Féléves			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Kómiéves Péter Miklós		beosztása:	adjunktus	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerkednek a nemzetközi jog mindhárom aspektusához, így nemzetközi közjoghoz, a nemzetközi magánjoghoz és a nemzetközi gazdasági kapcsolatokhoz tartozó legfontosabb kérdésekkel.</p> <p>A közjogi részben az államok és a nemzetközi szervezetek alapvető sajátosságai, majd a nemzetközi szerződések létrehozásának és megszűnésének tárgyalása kap helyet, tekintettel arra, hogy e szereplők és folyamatok alapvetően határozzák meg a nemzetközi gazdasági kapcsolatok jogi környezetét.</p> <p>A magánjogi részben a nemzetközi elemet tartalmazó, de alapvetően magánjogi problémák megoldásába nyerhetnek bepillantást a hallgatók.</p> <p>A nemzetközi gazdasági kapcsolatok tárgyalásakor az általános jellemzők és tendenciák mellett a hallgatók megismerik a nemzetközi forgalom legtipikusabb szerződéseinek sajátosságait, így többek között az adásvétel, a fuvarozás, a szállítmányozás és a franchise jogi szabályozását.</p>							
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i> Ismeri és érti a gazdaságpolitika, a külkereskedelmi folyamatok, a külgazdasági politika gyakorlatát, trendjeit és azok hatásait. Ismeri a nemzetközi vállalkozásokhoz kapcsolódó más (jogi, területfejlesztési, oktatási) szakterületek által adott kereteket.</p> <p><i>Képesség:</i> A vállalati, régiós, állami és nemzetközi szervezetek működésében megjelenő problémák és az új környezeti jelenségek önálló felismerésére, feladatok kijelölésére, megoldására. Képes gazdálkodó szervezetben, nemzetközi szervezetekben, kormányzati intézményekben, gazdasági munkakörben, külkereskedelmi, pénzügyi, fejlesztés politikai, gazdaságpolitikai folyamatokhoz gazdasági tevékenységet tervezni, szervezni, továbbá ennek során tanult elemeket és módszereket alkalmazni, következtetéseket megfogalmazni, javaslatokat tenni és döntéseket hozni.</p> <p><i>Attitűd:</i> Elkötelezettség jellemzi a minőség, a fenntarthatóság és a sokszínűség iránt. Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak tudásához, munkájához és magatartásához. Kötelességének tartja a hibák kijavítását, munkatársai fejlesztését. Érdeklődéssel fordul a kapcsolódó szaktudományok eredményei és megoldásai felé, nyitott a kapcsolatépítésre.</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i> Társadalmi és közéleti ügyekben kezdeményező, felelős magatartást tanúsít a munkatársak, beosztottak vonatkozásában.</p>							
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei megismerkednek a nemzetközi jog mindhárom aspektusához, így nemzetközi közjoghoz, a nemzetközi magánjoghoz és a nemzetközi gazdasági kapcsolatokhoz tartozó legfontosabb kérdésekkel. A közjogi részben az államok és a nemzetközi szervezetek alapvető sajátosságai, majd a nemzetközi szerződések létrehozásának és megszűnésének tárgyalása kap helyet, tekintettel arra, hogy e szereplők és folyamatok alapvetően határozzák meg a nemzetközi gazdasági kapcsolatok jogi környezetét. A magánjogi részben a nemzetközi elemet tartalmazó, de alapvetően magánjogi problémák megoldásába nyerhetnek bepillantást a hallgatók.</p>							

A nemzetközi gazdasági kapcsolatok tárgyalásakor az általános jellemzők és tendenciák mellett a hallgatók megismerik a nemzetközi forgalom legtipikusabb szerződéseinek sajátosságait, így többek között az adásvétel, a fuvarozás, a szállítványozás és a franchise jogi szabályozását.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

A tantárgy sokszínűségéből adódóan az előadások során folyamatosan adott a kérdések és problémák felvetésének lehetősége. A hallgatók érdeklődésüknek, tájékozottságuknak megfelelően vehetnek fel olyan, a tananyaghoz kapcsolódó kérdéseket, melyek jelentős jogi aspektussal is rendelkeznek. Az oktatók részéről folyamatos visszacsatolás, valamint vitaindító kérdések felvetése is jellemző az órák során.

Értékelés

Az írásbeli dolgozatok értékelése során elért eredmények értékelése az alábbiak szerint történik:

0-50%: elégtelen

51%-60%: elégséges

61%-70%: közepes

71%-85%: jó

86-100%: jeles

Kötelező szakirodalom:

Bánrévy Gábor (2018): A nemzetközi gazdasági kapcsolatok joga, Szent István Társulat, Budapest.

Blahó András – Prandler Árpád (szerk., 2016): Nemzetközi szervezetek és intézmények. Akadémiai Kiadó, Budapest.

Kende Tamás – Nagy Boldizsár – Sonnevend Pál – Valki László (szerk., 2018): Nemzetközi jog. 2. átdolgozott kiadás. Wolters Kluwer, Budapest. (MERSZ könyvtárban online elérhető.)

Kovács Péter (2016): Nemzetközi közjog, Osiris Kiadó, Budapest.

Mádl Ferenc- Vékás Lajos (2018): Nemzetközi magánjog és nemzetközi gazdasági kapcsolatok joga, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest.

Ajánlott szakirodalom:

Burián László- Czigler Dezső Tamás- Kecskés László – Vörös Imre (2010): Európai és magyar nemzetközi kollíziós magánjog, KRIM Bt., Budapest.

Siska Katalin- Szemesi Sándor (2006): A nemzetközi jog története, Debreceni Egyetem Kossuth Egyetemi Kiadó, Debrecen.

Szemesi Sándor (2011): A nemzetközi jog alapintézményei. Lícium Art Kiadó, Debrecen.

Konzultációnként bontott tematika	
1. konzultáció	A nemzetközi jog rendszere, jogforrásai, alanyai, alapfogalmai
	TE* A nemzetközi jogi alapismeretek elsajátítása, az alapvető fogalmak, jogforrások és szereplők megismerése. A nemzetközi jog rendszerének felvázolása, alapvető összefüggések ismertetése.
	A nemzetközi közjog alanyai 1: Az állam
	TE Az államiság kritériumai, az államok létrejötte és elismerése, államok fajtái, államok megszűnése. Az államterület, és az államhatárok specialitásai. A légitér, a világűr és a tenger jogi aspektusai.
	A nemzetközi közjog alanyai 2: A nemzetközi szervezetek
	TE A nemzetközi szervezetek alapvető jogi ismervei. Alapítás, működés, megszüntetés. Döntéshozatal a nemzetközi szervezetek keretében.
	A nemzetközi szerződések joga
TE A nemzetközi szerződések megkötésének rendje, a jelenleg hatályos magyar szabályozás ismertetése. A nemzetközi szerződések hatályosságának, és	

	<p>érvényességének kérdései. Az abszolút és relatív érvénytelenség jelentése, esetei.</p> <p>A nemzetközi közjog aktuális kérdései</p> <p>TE</p> <p>Az emberi jogok fejlődéstörténete, az emberi jogok védelmének alapelvei. A kisebbségek és a menekültek helyzetének nemzetközi jogi sajátosságai. A természeti környezet védelmével összefüggő nemzetközi kihívások, és azok kezelésére kiadott nemzetközi egyezmények tárgyalása. A nemzetközi környezetvédelmi jog alapelvei, a környezeti károk okozásáért való felelősségre vonás problémái. A bős-nagymarosi vízlépcsőper, és a tiszai ciánszennyezés jogi aspektusai.</p>
2. konzultáció	A nemzetközi kollíziós magánjog története és általános kérdései
	TE
	A nemzetközi kollíziós magánjog kialakulásának feltételrendszere, a jogtörténeti fejlődés legfontosabb állomásai. A nemzetközi kollízió mibenléte, alapvetés.
	A kollíziós szabály és alkalmazása
	TE
	A nemzetközi kollíziós magánjog általános része a kollíziós szabály szerkezetével és alkalmazásával foglalkozik. Ezzel összefüggésben tárgyalásra kerül a joghatóság, a minősítés, a vissza- és tovább utalás, valamint a külföldi jog alkalmazását kizáró körülmények rendszere is.
	Személyek joga, tulajdonjog és szerződések a nemzetközi magánjogban
	TE
	A nemzetközi kollíziós magánjog különös része az egyes jogterületeken leggyakrabban alkalmazott kapcsolóelvek rendszerét tárgyalja, kitekintéssel az európai uniós jogalkalmazói megoldásokra.
	A nemzetközi gazdasági kapcsolatok jogának általános jellemzői
TE	
A „nemzetközi gazdasági kapcsolatok joga”, mint egy relatíve önálló, komplex jogterület kerül tárgyalásra. A joganyag közjogi komponense keretében a külkereskedelmi ügyletek jogi környezete kerül bemutatásra, míg a magánjogi komponens a konkrét, vállalkozások között megkötött szerződéseket, és lehetséges fizetési módozatokat ismerteti.	
Kötelmi jogi alapismeretek	
TE	
A szerződésekkel kapcsolatos alapvető polgári jogi fogalmak tárgyalása. A szerződés létrejötte és megszűnése. A szerződésszegés esetei. A szerződést biztosító mellékkötelezettségek rendszere.	
3. konzultáció	Tipikus szerződések a nemzetközi kereskedelemben 1.
	TE
	A tulajdonjog átruházás célzó szerződések sajátosságai. A vállalkozási és megbízási típusú ügyletek jellemzői. Külpiacra lépés jogbérleti szerződéssel.
	Tipikus szerződések a nemzetközi kereskedelemben 2.
	TE
	A fuvarozási és a szállítmányozási szerződés sajátosságainak ismertetése, az INCOTERMS 2020 klauzulák és jelentőségük a nemzetközi áruforgalomban.
	Fizetési módozatok és értékpapírok a nemzetközi kereskedelemben
	TE
	A fizetési számlák közötti fizetési módozatok jellemzői, az akkreditív sajátosságai. A nemzetközi kereskedelemben tipikusan előforduló értékpapírok (váltó, csekk, letéti jegy, hajóraklevél, közraktári jegy) bemutatása.
Nemzetközi beruházások jogi védelme	
TE	
A nemzetközi beruházások jogi garanciái a nemzeti, és a nemzetközi jogban. A beruházásvédelemmel kapcsolatos hatályos szabályozás, és a vonatkozó nemzetközi egyezmények bemutatása. A Washingtoni Konvenció és a MIGA működése.	

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:	A világgazdaság történelme			Kódja:	GT_MNGN021-17	
		angolul:	Economic History of the World					
Felelős oktatási egység:		Világgazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti	2	Heti	1	Gyakorlati jegy	4	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Prof. Dr. Lévai Csaba			beosztása:	egy. tanár	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
megismerjék a modern világgazdasági rendszer születésének és formálódásának történetét, a globalizáció folyamatait és szerkezetét.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
A hallgató számára a gazdaságtörténet alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismerete,								
<i>Képesség:</i>								
a világgazdasági, nemzetközi üzleti folyamatoknak, a gazdaságpolitika és a szakterület szerint releváns, kapcsolódó szakpolitikáknak, jogszabályok változásainak értelmezése és alkalmazása javaslatai, döntései során,								
<i>Attitűd:</i>								
A hallgató fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre.								
- Befogadó mások véleménye, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékek iránt (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
Az elemzésekért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
<p>A kurzus nem tűzi ki célként a világgazdaság egésze történetének áttekintését a kezdetektől napjainkig. A hangsúlyt az európai gazdaság fejlődésére, illetve annak a világgazdaság többi részéhez fűződő kapcsolataira helyezi. Időben a nagy földrajzi felfedezéseknél veszi fel a fonalat, amikor az európai gazdaság expanziójának eredményeként kialakult a modern világgazdasági rendszer. A téma jobb megértése érdekében visszatekint a középkori európai gazdaság történetére, illetve bevezetést nyújt néhány olyan elméleti rendszerbe, amelyet a világgazdaság hosszabb távú fejlődésével kapcsolatban fogalmaztak meg. Az ezt követő anyag két nagyobb egységre bontható. Először a kora újkori és a 19. századi európai gazdasági fejlődést mutatja be egyrészt regionális tagolásban, másrészt pedig a világgazdaság egészében betöltött szerepe szempontjából. E rész, illetve a második rész között az első világháború és annak gazdasági hatásai jelentik a vízválasztót. A második részben a két világháború közötti európai gazdaság történetének áttekintésére kerül sor, hasonló megfontolások alapján, ahogyan az első résszel kapcsolatban is történt. A kora újkori, 19. és 20. századi gazdaságtörténet szerves részeként az adott korszakokban meghatározónak nevezhető közgazdasági-eszmetörténeti iskolákat és irányzatokat is bemutatja, s szembesíti azokat a ténylegesen megvalósuló gazdaságpolitikai megoldásokkal. A kurzus a vizsgált korszak európai gazdaságtörténetét világgazdasági összefüggésrendszerben tárgyalja, s ennek során külön hangsúlyt helyez az Amerikai Egyesült Államok gazdaságtörténete bemutatására.</p>								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Előadás, prezentáció								
Gyakorlat: kiscsoportos feldolgozás, tanulói prezentáció (esettanulmányok)								
Értékelés								
A hallgatók kiválasztanak egy témát a tematikából és arról egy esszét írnak otthon 8-10 oldal terjedelemben (Times New Roman, lánjegyzetek, 12-es betűméret, dupla sorköz). Az esszéhez táblázatok, térképek, grafikonok								

csatolhatók, de ezek nem számítanak bele a fenti terjedelembé. A vizsgaidőszakban történő leadás határidejét a félév végén fogjuk megbeszélni.

Kötelező szakirodalom:

- Cameron, Rondo: A világgazdaság rövid története a kőkorszaktól napjainkig, Maecenas, Budapest, 1994.
- Nyugat-európai gazdaság- és társadalomtörténet. A rurális társadalomtól a gondoskodó államig. (ed. H. A. Dideriks, J. Th. Lindblad, D. J. Noordam, G. C. Quispel, B. M. A. de Vries) Osiris, Bp. 1995.
- Kaposi Zoltán: A XX. század gazdaságtörténete I. 1918-1945. Dialóg Campus Kiadó, Pécs, 1998.

Ajánlott szakirodalom:

- Berend T. Iván – Ránki György: Európa gazdasága a 19. században, 1780-1914. Közgazdasági és Jogi Kiadó, Bp. 1987.
- Norman J. G. Pounds: Európa történeti földrajza. Osiris Kiadó, Budapest, 1997.
- Randy C. Epping: Világgazdaság dióhéjban. Typotex Kiadó. Budapest, 2003

Heti bontott tematika	
21.	Elméleti bevezetés: néhány történeti megközelítésű elmélet a világgazdasági rendszer létrejöttére és hosszabb távú fejlődésére vonatkozóan (I. Wallerstein, Ny. D. Kondratyev, W. W. Rostow, S. Kuznets, A. Gerschenkron)
	TE* A félév anyagának fogalmi-elméleti megalapozása
23.	A középkori Európa gazdasági kapcsolatai a világ más részeivel. A nagy földrajzi felfedezések és következményei, a gyarmatosítás kezdetei: a modern világgazdasági rendszer kialakulása a kora újkorban
	TE Az előadás anyagának megértése, feldolgozása
25.	Közgazdasági elmélet és gyakorlat a kora újkorban: a merkantilizmus és a fiziokratizmus
	TE Az előadás anyagának megértése, feldolgozása
27.	Ipari forradalom vagy iparosítás: a modern gazdasági fejlődés kibontakozásának néhány elméleti kérdése. Miért az Egyesült Királyságban kezdődött az iparosítás folyamata?
	TE Az előadás anyagának megértése, feldolgozása
29.	A kontinentális Nyugat-Európa gazdasági fejlődése a 19. században
	TE Az előadás anyagának megértése, feldolgozása
31.	A gazdasági elmaradottság történeti távlatból: Kelet-Közép-Európa és Oroszország gazdasági fejlődése a 19. században
	TE Az előadás anyagának megértése, feldolgozása
33.	Gyarmatból az élre: az Amerikai Egyesült Államok gazdasági fejlődése a 19. században
	TE Az előadás anyagának megértése, feldolgozása
35.	Közgazdasági elmélet és gyakorlat a 19. században: a klasszikus brit politikai gazdaságtan, illetve tovább fejlesztői és bírálói
	TE Az előadás anyagának megértése, feldolgozása
37.	Az első világháború és azt lezáró békeszerződések hatása a világgazdaságra
	TE Az előadás anyagának megértése, feldolgozása
39.	Válság és rekonstrukció az első világháború után; a nagy gazdasági világválság és a kilábalási kísérletek az 1930-as évek második felében
	TE Az előadás anyagának megértése, feldolgozása
41.	Az Egyesült Királyság és a kontinentális Nyugat-Európa gazdasága a két világháború közötti időszakban
	TE Az előadás anyagának megértése, feldolgozása
43.	Kelet-Közép-Európa és Szovjet-Oroszország gazdasága a két világháború közötti időszakban
	TE Az előadás anyagának megértése, feldolgozása
45.	Az Amerikai Egyesült Államok gazdasága a két világháború közötti időszakban
	TE Az előadás anyagának megértése, feldolgozása

47.	A keynes-i forradalom a közgazdasági elméletben
	TE A féléves anyag alapján kreatív kérdések, hipotézisek megfogalmazása

A tantárgy neve:	magyarul:	Nemzetközi Menedzsment				Kódja:	GT_MNGL018-17	
	angolul:	International Management						
Felelős oktatási egység:		Világ gazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:		
Típus	Óraszámok					Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	5	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Csapóné dr. Riskó Tünde	beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:		beosztása		
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók</p> <p>A kurzus keretein belül a hallgatók megismerik a nemzetközi vállalatok, multinacionális cégek, nagy nemzetközi szervezetek irányításának, vezetésének, menedzselésének sajátosságait. Esettanulmányok, cikkek, szituációs játékok, videók elemzésének segítségével lehetőségük nyílik arra, hogy gyakorlati példákon keresztül megértsék e terület fontosságát, és az elméleti ismeretek mellett praktikus tapasztalatokat is szerezzenek a menedzsment legfontosabb területeiről.</p> <p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i></p> <p>Érti a gazdálkodó szervezetek strukturáját, működését és hazai, illetve nemzeti határokon túlyúló kapcsolatrendszerét, információs és motivációs tényezőit, különös tekintettel az intézményi környezetre. Ismeri a társadalmi-gazdasági összefüggéseket, és az azokat befolyásoló tényezőket lokális, regionális, nemzeti és nemzetközi szinteken. Ismeri és érti a szak kutatásához, szakirodalmi eredmények feldolgozásához, illetve innovatív gyakorlati munkához szükséges problémamegoldó technikákat, a munkatársak, csoportok, illetve projektek, nagyobb szervezetek irányítási módszereit, a stratégiai tervezés és menedzsment vállalati, állami, regionális és globális módszereit.</p> <p><i>Képesség:</i></p> <p>Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is. A gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően közepes és nagyméretű vállalkozást, komplex szervezeti egységet vezet, gazdálkodó szervezetben átfogó gazdasági funkciót lát el, összetett gazdálkodási folyamatokat tervez, irányít, az erőforrásokkal gazdálkodik. Nemzetközi, multikulturális környezetben is képes hatékony munkavégzésre. Képes a vállalati, régiós, állami és nemzetközi szervezetek működésében megjelenő problémák és az új környezeti jelenségek önálló felismerésére, feladatok kijelölésére, megoldására. Képes hatékony nemzetközi üzleti stratégiák kidolgozására. Képes a nemzetközi üzleti környezet geopolitikai, társadalmi, kulturális és vallási vonatkozásainak elemzésére.</p> <p><i>Attitűd:</i></p> <p>Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt. Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékekre (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is). Vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz. Elkötelezett az általános társadalmi értékek mellett, szociálisan érzékeny mind hazai, mind nemzetközi viszonylatban.</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i></p> <p>Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés-előkészítő, tanácsadói feladatokat. Felelősséget vállal saját munkájáért, az általa irányított szervezetért, vállalkozásáért, az alkalmazottakért. Önállóan azonosítja, tervezi és szervezi saját és beosztottai szakmai és általános fejlődését, azokért felelősséget vállal és visel. Kezdeményező a problémák megoldásában, stratégiák kialakításában, csoportok és munkatársak együttműködésében szervezeten belül és szervezetek között egyaránt. Különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban a módszerek és technikák széles körét alkalmazza önállóan a gyakorlatban.</p>								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <p>Témakörök: A globális üzleti környezet elemzése; Etika, társadalmi felelősség, fenntarthatóság; A kultúra hatása a menedzsmentre; Kultúrák közötti kommunikáció; A döntéshozatal és tárgyalás kulturális sajátosságai; Nemzetközi</p>								

humánerőforrás menedzsment; Globális vezetők és team-ek fejlesztése; Motiválás, vezetés.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

A hallgatók az órákon elméleti ismereteket szereznek, ezen ismereteiket az oktató által kijelölt idegen nyelvű tudományos cikkek és tanulmányok megismerésével és azok órákon történő megvitatásával mélyítik el.

Értékelés

- a tárgyfelelős oktató által megadott szempontrendszer alapján 1 egyéni beadandó határidőre (a felvett vizsga időpontja előtt legalább 1 héttel) való feltöltése az elearning portálra. A beadandó alapját képező esettanulmányok forrása: Deresky, Helen – Miller, Stewart R. (2023): International Management – Managing Across Borders and Cultures – Texts and Cases, 10th Edition, Pearson. ISBN 13: 978-1-292-43036-2 (szükség esetén korábbi kiadások is). A beadandóval szembeni tartalmi és formai követelmények az órán kerülnek ismertetésre és elérhetőek az elearning portálon is (Bevezető c. diasor).

- írásbeli vizsga

A végső értékelés: 50% a beadandó értékelése + 50% a vizsga dolgozat értékelése

Kötelező szakirodalom:

Deresky, Helen – Miller, Stewart R. (2023): International Management – Managing Across Borders and Cultures – Texts and Cases, 10th Edition, Pearson. ISBN 13: 978-1-292-43036-2

Az oktató által rendelkezése bocsájtott egyéb források.

Ajánlott szakirodalom:

Csath Magdolna: Interkulturális menedzsment, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2008 ISBN 978 963 19 6319 9

Poór József: Nemzetköziesedés és globalizáció az emberi erőforrás menedzsmentben, Complex Kiadó, 2013 ISBN 978 963 295 287 1

Az oktató által folyamatosan frissített irodalomlista, melynek egy része elérhető a DEKTKNG Facebook csoportban

Féléves bontott tematika

alkalom	Témakörök
1.	Bevezetés TE: Ismeri a félév során feldolgozásra kerülő témaköröket. Ismeri a tantárgy hallgatása által megszerezhető ismereteket.
	A globális üzleti környezet elemzése TE: Ismeri és érti a nemzetköziesedés és a globalizáció folyamatát. Ismeri a nemzetközi környezetben működő vállalatokat érintő aktuális környezeti kihívásokat.
	Étika, társadalmi felelősség, fenntarthatóság TE: Ismeri és érti a társadalmi felelősségvállalás fogalmát és a vállalatokra vonatkozó etikus magatartás jelentőségét nemzetközi vonatkozásban.
	A kultúra hatása a menedzsmentre TE: Ismeri és érti a kultúra jelentőségét nemzetközi környezetben. Tudja értelmezni a kulturális különbségeket a nemzetközi üzleti életben.
	Kultúrák közötti kommunikáció TE: Ismeri és érti a kultúra és a kommunikáció jelentőségét, kapcsolatát nemzetközi környezetben. Tudatosabban kommunikál nemzetközi környezetben. Különösen figyel a non-verbális kommunikáció jelentőségére. Ismeri a nemzetközi vállalati kommunikáció menedzsmentet.
2.	Döntéshozatal, tárgyalás kulturális sajátosságai TE: Ismeri a tárgyalás szakaszait, folyamatát és azt, hogy hogyan kell felkészülni kultúrák közötti üzleti tárgyalásra. Megismer néhány tárgyalási stílust. Megérti, hogy a sikeres tárgyaláshoz szükséges a tárgyaló partner kultúrájának ismerete. Megérti a bizalomépítés jelentőségét. Megismeri a kultúra hatását a döntéshozatalra.
	Nemzetközi emberi erőforrás menedzsment TE: Megérti a nemzetközi (NEEM) és a hazai emberierőforrás menedzsment közötti különbségek okait, a NEEM kulcsterületeit. Megismeri az expat menedzsment főbb területeit.
	Globális vezetők és team-ek fejlesztése TE: Megismeri az expat kiküldetések előnyeit és költségeit. Megérti az expatok felkészítésének jelentőségét és annak területeit, valamint visszatelepítésük megszervezésének folyamatát és jelentőségét. Megismeri a nők eltérő megítélését és lehetőségeit nemzetközi környezetben.
	Motiválás, vezetés TE: Megismeri a kultúrák közötti motiválás komplexitását. Megismeri a globális vezető szerepét és környezetét, és azt, hogy mitől lesz valaki sikeres globális vezető. Megismer vezetési stílusokat és gyakorlatokat a nagyvilágból. Megismeri a lehetőséghez kötött vezetést: kultúra – kontextus – emberek – szituációk.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:	Nemzetközi Számvitel és Információs Rendszerei					Kódja:	GT_MNGL022-17	
		angolul:	International Accounting and Information systems							
Felelős oktatási egység:			DE GTK Számviteli és Pénzügyi Intézet							
Kötelező előtanulmány neve:								Kódja:		
Típus		Heti óraszámok						Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat		Labor				
Nappali		Heti		Heti		Heti			magyar	
Levelező	x	Féléves	10	Féléves	10	Féléves				
Tantárgyfelelős oktató			neve:		Dékán Tamásné Dr. Orbán Ildikó			beosztása:	egyetemi docens	
A kurzus célja, hogy										
<p>A képzés célja, hogy a hallgatók megismerjék</p> <ul style="list-style-type: none"> - az IFRS beszámoló tartalmi és formai követelményeit, - az általános és a sajátos értékelési szabályokat, - a beszámolóból nyerhető információk, és azok hasznosításának lehetőségeit. 										
Tanulás eredmények, kompetenciák:										
<i>Tudás:</i>										
A hallgató ismeri és érti a gazdálkodó szervezetek struktúráját, működését és hazai, illetve nemzeti határokon túlnyúló kapcsolatrendszerét. Ismeri és érti a nemzetközi üzleti, számviteli, pénzügyi folyamatok beazonosítására alkalmas szakértői tudás alapjait, a szakterület szerint releváns információgyűjtési,										
<i>Képesség:</i>										
A hallgató képes a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően vállalkozást vezetni, összetett gazdálkodási folyamatokat tervezni, irányítani, az erőforrásokkal gazdálkodni. Képes a hazai és nemzetközi gazdasági folyamatok, a gazdálkodó szervezetek környezetének rendszerszemléletű elemzésére. Képes hatékony nemzetközi üzleti stratégiák kidolgozására.										
<i>Attitűd:</i>										
A hallgató innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében, nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt.										
<i>Autonómia és felelősség:</i>										
Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés-előkészítő, tanácsadói feladatokat.										
A kurzus tartalma, témakörei										
AZ IFRS beszámoló tartalmi és formai követelményei, az általános és a sajátos értékelési szabályok, a beszámolóból nyerhető információk, azok hasznosításának lehetőségei.										
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek										
Elméleti és gyakorlati ismertek átadása illusztratív példákon keresztül.										
Értékelés										
Aláírás megszerzése: A félévi aláírás megszerzésének feltétele, hogy a hallgatók a gyakorlatokat rendszeresen látogassák, az igazolatlan hiányzások mértéke az egész félévet tekintve nem haladhatja meg az órák 30%-át. Az aláírás feltétele továbbá egy választott vállalkozás nemzetközi beszámolója felépítésének, részeinek, sajátosságainak bemutatása prezentáció formájában.										
Érdemjegy megszerzése: A vizsgáztatás az e-learning rendszeren keresztül valósul meg a vizsgaidőszakban egy online feladatsor kitöltésével. A feladatsor elméleti és gyakorlati feladatokat is tartalmaz. A vizsgát az a hallgató kezdheti meg az e-learning rendszerben, aki korábban a Neptun rendszerben meghirdetett vizsgaidőpontra feljelentkezett az adott napi vizsgára. A vizsga feladat jelszavát a Neptun rendszerben fogjuk kiküldeni az adott vizsganapra feljelentkezett hallgatóknak.										

A feladatsor értékelése és ezzel a végső érdemjegy kialakítása a következőképpen történik: 60% felett 2 (elégséges), 70% felett 3 (közepes), 80% felett 4 (jó), 90% felett 5 (jeles) érdemjegy adható.

Kötelező olvasmány:

Bartha Ágnes - Gellért Henriett – Madarasiné dr. Szirmai Andrea: Nemzetközi számviteli ismeretek, Perfekt, 2016
Az előadásokon és a szemináriumokon kiadott anyagok, feladatok és a kar Moodle oldalára feltöltött tananyagok

Ajánlott szakirodalom:

Lakatos – Kovács – Mohl – Rózsa – Szirmai: NEMZETKÖZI PÉNZÜGYI BESZÁMOLÁSI STANDARDOK elmélete és gyakorlata 2013. Magyarázatok és példák. MKVK
Rózsa – Búdy – Karai: IFRS Példatár, Hessyn Informatikai és Oktatási Kft, 2016.
IFRS szerinti beszámolók tanulmányozása (interneten számos megtalálható)
Számvitel – Adó - Könyvvizsgálat szakmai folyóirat IFRS témájú cikkei
International Accounting Standards Board www.iasb.org.uk
Deloitte: <http://www.iasplus.com/fs/fs.htm>
PWC anyagok: <http://www.pwc.com/gx/en/ifrs-reporting/index.jhtml>
Ernst & Young anyagok: <http://www.ey.com/GL/en/Issues/Governance-and-reporting/IFRS>
<http://www.iasplus.com/index.htm>
<http://www.ifrs.org/Home.htm>

Bontott tematika	
5 óra	A számvitel nemzetközi szabályozása. Harmonizáció. Számviteli szabályozás az EU-ban. Szabályozás standardokkal (IFRS). Az IFRS jogi környezete, kapcsolata az EU szabályozással. A Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok Keretelvi (Framework). TE: Ismeri a számvitel nemzetközi, regionális és nemzeti szabályozását, a standardokkal történő szabályozás lényegét. Ismeri az IFRS jogi környezetét, és kapcsolatát az EU szabályozással. Ismeri a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok Keretelvi (Framework).
5 óra	Az IFRS-ek szerinti pénzügyi kimutatások tartalmára, felépítésére, szerkezetére vonatkozó elvárások (IAS 1). TE: Ismeri az IFRS-ek szerinti pénzügyi kimutatások tartalmára, felépítésére, szerkezetére vonatkozó elvárásokat (IAS 1).
5 óra	A beszámolóhoz kapcsolódó egyéb standardok: IFRS 5 Értékesítésre tartott befektetett eszközök és megszűnt tevékenységek. IFRS 8 Működési szegmensek. IAS 33 Egy részvényre jutó eredmény (EPS). TE: Ismeri az IFRS 5, IFRS 8 és az IAS 33 előírásait.
5 óra	IFRS szerinti egyedi beszámolók áttekintése. A hallgatói feladatok prezentálása. TE: Ismeri az IFRS szerinti egyedi beszámolók felépítését, megjelenítésbeli sajátosságait.

*TE tanulási eredmények

Course title:		Hungarian:		Haladó olvasmányok a világgazdaság témakörében I.		Code:	GT_MNGL012-17	
		English:		Advanced readings in World Economy I.				
Institute:								
Prerequisites:				B2 English level		Code:		
		Classes per week				Requirement	Credit	Language of instruction:
		Lecture(s)		Seminar(s)				
Full-time		per week		per week		practical grade	0	English
Part-time	X							
Responsible instructor			name:	Dr. Troy Wiwczarowski		post	Associate Professor	
Instructor			name:			post		
Course goals:								
<p>Graduates will gain a comprehensive and fundamental knowledge of the concepts, theories and facts behind latest research into the nature of the world of work in a changing global environment, and the consequences of this on the labour market. They will get an insight into various aspects of the needs of the modern societies in terms of labour force by reading, reflecting on and making a presentation about a subsection of the publication of the World Bank, entitled World Development Report 2020.</p>								
Competences:								
<p>Students will gain a comprehensive understanding of the basic facts, figures and comparative research data done by a leading international organization. Besides improving their reading skills, they will also feel more competent in their speaking skills via discussions and presentations.</p>								
Course content, topics:								
<p>Global Value Chains The changing nature of work: development, the environment and technological change Building human capital Lifelong learning Returns to work Strengthening social protection Ideas for social inclusion</p>								
Learning methods:								
<p>Team work, presentations, interaction with peers and the educator</p>								
Assessment								
<p>Assessment is based on participation in class discussions, and individual presentations.</p>								
Compulsory readings:								
<p>World Development Report 2021: DATA FOR BETTER LIVES - https://www.worldbank.org/en/publication/wdr2021</p>								
Recommended readings:								
<p>Financial Times</p>								

Syllabus

Week	Topics
1.	Orientation Requirements of good presentations. LO: Setting goals, and being acquainted with requirements
2.	Overview LO: The overview of the basic concepts and terminology
3.	Harnessing the value of data LO: To understand Integrated national Data Systems
4.	Data as a force for public good LO: To understand data use and intent
5.	Data as a resource for the private sector LO: Learning the roles of data in the business sector
6.	Creative uses of data for greater value LO: Learners discuss issues of gathering sharing and using data
7.	Aligning data governance with the social contract LO: Learners discuss data infrastructure policies, here and abroad
8.	Creating a trust environment LO: Learners are able to talk about positive and negative impacts of data policies on business and social life
9.	Creating value in the data economy LO: Competition: understanding the interface between data protection and competition policy
10.	Data governance LO: Students discuss the need for global consensus on data
11.	Policies for sustainability I LO: Learners discuss the problems of data management in business
12.	Policies for sustainability II LO: Learners debate what restrictions should limit data storage, management, and trade
13.	Strengthening data protection LO: Students discuss the importance of data protection for business
14.	Evaluation of the course LO: Students receive individual evaluation of their performance from their tutor, and are encouraged to reflect upon this.

*LO learning outcomes

Course title:	Hungarian:	Haladó olvasmányok a világgazdaság témakörében II.			Code:	GT_MNGL014-17	
	English:	Advanced readings in World Economy II.					
Institute:							
Prerequisites:		B2 English level			Code:		
		Classes per week			Requirement	Credit	Language of instruction:
		Lecture(s)		Seminar(s)			
Full-time		per week		per week	seminar grade	0	English
Part-time	X						
Responsible instructor		name:	Dr. Troy Wiwczaroski		post	Associate Professor	
Instructor		name:			post		
Course goals:							
<p>Graduates will gain a comprehensive and fundamental knowledge of the concepts, theories and facts behind latest research into the nature of the world of work in a changing global environment, and the consequences of this on the labour market. They will get an insight into various aspects of the needs of the modern societies in terms of labour force by reading, reflecting on and making a presentation about a scientific report issued by the European Commission.</p>							
Competences:							
<p>Students will gain a comprehensive understanding of the basic facts, figures and comparative research data done by a researchers of the European Commission. Besides improving their reading skills, they will also feel more competent in their speaking skills via discussions and individual class presentations.</p>							
Course content, topics:							
<p>In line with the twofold aim of the course students are requested to read and discuss scientific articles, as well as prepare and give in-class presentations. The course content is based on the economic, financial and country reports of the European Commission, of which the most recent ones (published two years or less prior to the given academic year) are recommended.</p> <p>European economic forecasts, Economic indicators, the European enlargement process, the European labour market, various country reports</p>							
Learning methods:							
Team work, presentations, interaction with peers and the educator							
Assessment							
Assessment is based on individual papers and slides based on a document issued by the European Commission not earlier than 2018. In order to receive a pass grade students need to reach 60% of the total scores.							
Compulsory readings:							
https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economy-finance-and-euro-publications_en https://ec.europa.eu/info/system/files/2022-european-semester-country-report-hungary_en_0.pdf Links to documents given by the instructor							
Recommended readings:							
Publications later than 2018: http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/economic_paper/index_en.htm The Economist Financial Times							

Syllabus

Week	Topics
1.	Orientation Requirements of good presentations. LO: Setting goals, and being acquainted with requirements concerning the course itself, and those of a good presentation.
2.	Country Report Hungary, 2022 (1): Executive summary, Economic situation and outlook LO: The overview of the basic concepts and terminology
3.	Country Report Hungary, 2022 (2): Executive summary, Economic situation and outlook LO: Students familiarise themselves with the genre of a scientific report. Besides they acquire basic technical vocabulary, and the skills to interpret charts and tables.
4.	The EU's Response to the COVID-19 Crisis: A Game Changer for the International Role of the Euro? (1) LO: Students get to know how basic economic indicators are used in scientific reports.
5.	The EU's Response to the COVID-19 Crisis: A Game Changer for the International Role of the Euro? (2) LO: Students get to know how basic economic indicators are used in scientific reports, practise them, and prepare their own analysis.
6.	Spring break
7.	Tackling Denmark's Post-Crisis Labour Market Challenges LO: Students are able to talk about a possible way of tackling the challenges of labour market crisis.
8.	European Economic Forecast. Spring 2022 (1) LO: Students understand the results of a large-scale research including several countries. In addition, they also acquire specialist terminology and stylistic knowledge.
9.	European Economic Forecast. Spring 2022 (2) LO: Students understand the results of a large-scale research including several countries. In addition, they also acquire specialist terminology and stylistic knowledge.
10.	Prospects by new member states LO: Students get an insight into the economic prospects of member states.
11.	Understanding the Political Economy of Reforms. Lessons from the EU I LO: Students get an insight into the economic analysis of political reforms in member states.
12.	Understanding the Political Economy of Reforms. Lessons from the EU II LO: Students get an insight into the economic analysis of political reforms in member states.
13.	The Recent Reform of the Labour Market in Italy: A review LO: Students familiarize themselves with a publication prepared by researchers of the European Commission dealing with the labour market of a member state.
14.	Evaluation of the course LO: Students receive individual evaluation of their performance from their tutor, and are encouraged to reflect upon this.

*LO learning outcomes

A tantárgy neve:	magyarul:	Haladó fejlődésgazdaságtan II.			Kódja:	GT_MNGL509-17	
	angolul:	Advanced Development Economics II.					
Felelős oktatási egység:		Világ gazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet					
Kötelező előtanulmány neve:		specializációválasztás			Kódja:		
Típus	Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti	K	4	magyar
Levelező	x	Féléves	5	Féléves			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Sigér Fruzsina		beosztása:	adjunktus	

A kurzus célja, hogy a hallgatók

az első kurzus során elsajátított témákon túl is elmélyüljenek a legfontosabb fejlesztéspolitikai kérdésekben. Továbbra is tanulmányozzuk a gazdasági növekedés és fejlődés legfontosabb meghatározóit, illetve azok hiányát a szegény országokban. Megvizsgáljuk a nemzetközi kereskedelem és a fejlődés kapcsolatát, a külső egyensúlyhiány, a krízisek és a stabilizációs politikák ezen országcsoportra gyakorolt hatását. Foglalkozunk a külföldi finanszírozás kérdéskörével: a hitelfelvétellel, az eladósodással, a beruházásokkal és a segélyekkel, a fejlődő országok monetáris és fiskális politikájával, illetve a nemzetközi szervezetek felzárkóztató szerepével. A hallgatók egyéni és csoportos projekt munkája segíti a témában történő elmélyülést.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

- Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes matematikai-statisztikai, ökonometriai, modellezési módszereinek, ismeri azok korlátait is.
- Ismeri a társadalmi-gazdasági összefüggéseket, és az azokat befolyásoló tényezőket lokális, regionális, nemzeti és nemzetközi szinteken.
- Ismeri és használja a közgazdasági, nemzetközi gazdasági, világ gazdasági, gazdálkodási és döntési elméleteket és elemzési módszereket.
- elemzési és problémamegoldási módszereket, ezek alkalmazási feltételeit és korlátait.
- A köznyelv magas szintű ismerete mellett birtokában van a gazdasági szaknyelvnek, kifejezési és fogalmazási sajátosságainak, az anyanyelven és legalább két idegen nyelven is.

Képesség:

- Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.
- Nemzetközi, multikulturális környezetben is képes hatékony munkavégzésre.
- Képes a munkaköréhez tartozó összetett szakfunkciók ellátására, szervezésére, irányítására, módszertanok kreatív alkalmazására, szakmailag megalapozott vélemény megfogalmazására, döntések előkészítésére és meghozatalára. Az elemzés és a gyakorlati problémamegoldás során, ha szükséges, interdiszciplináris megközelítést alkalmaz.
- Képes a vállalati, régiós, állami és nemzetközi szervezetek működésében megjelenő problémák és az új környezeti jelenségek önálló felismerésére, feladatok kijelölésére, megoldására.
- Képes hatékony nemzetközi üzleti stratégiák kidolgozására. Képes a nemzetközi üzleti környezet geopolitikai, társadalmi, kulturális és vallási vonatkozásainak elemzésére.
- Képes gazdálkodó szervezetben, nemzetközi szervezetekben, kormányzati intézményekben, gazdasági munkakörben, külkereskedelmi, pénzügyi, fejlesztés politikai, gazdaságpolitikai folyamatokhoz gazdasági tevékenységet tervezni, szervezni, továbbá ennek során tanult elemeket és módszereket alkalmazni, következtetéseket megfogalmazni, javaslatokat tenni és döntéseket hozni.
- Hazai és nemzetközi projektekben, csoportos feladatmegoldásokban vesz részt, vezetőként a tevékenységet tervezi, irányítja, szervezi, koordinálja, értékeli.

Attitűd:

- Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében.
  - Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt.
  - Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékekre (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).
  - Vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Elkötelezett az általános társadalmi értékek mellett, szociálisan érzékeny mind hazai, mind nemzetközi viszonylatban.
- Elkötelezettség jellemzi a minőség, a fenntarthatóság és a sokszínűség iránt. Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak tudásához, munkájához és magatartásához. Kötelességének tartja a hibák kijavítását, munkatársai fejlesztését.
  - Érdeklődéssel fordul a kapcsolódó szaktudományok eredményei és megoldásai felé, nyitott a kapcsolatépítésre.

Autonómia és felelősség:

- Felelősséget vállal saját munkájáért, az általa irányított szervezetért, vállalkozásáért, az alkalmazottakért. Önállóan azonosítja, tervezi és szervezi saját és beosztottai szakmai és általános fejlődését, azokért felelősséget vállal és visel.
- Társadalmi és közéleti ügyekben kezdeményező, felelős magatartást tanúsít a munkatársak, beosztottak vonatkozásában.
- Különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban a módszerek és technikák széles körét alkalmazza önállóan a gyakorlatban.
- Bekapcsolódik kutatási és fejlesztési projektekbe, a projektszerte a cél elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

Komparatív gazdasági fejlődés. A gazdasági növekedés és fejlődés klasszikus elméletei. A fejlettség és alulfejlettség legújabb modelljei. Szegénység, egyenlőtlenség és fejlődés. Népeség-növekedés és gazdasági fejlődés. Városiasodás és vidékről városba költözés: elmélet és politika. Humántőke: az oktatás és az egészség szerepe a gazdaságfejlődésben. Agrártranszformáció és vidékfejlődés. A környezet és a fejlődés

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Interaktív elméleti előadások. A gyakorlatokon esettanulmányok, önálló adatelemzés, ország- és régiótanulmányok készítése, prezentáció.

Értékelés

- Az előadások látogatása nem kötelező, de ajánlott.
- Az évközi feladat **könyvfeldolgozás**, mellyel 50% szerezhető.
- A kurzus szóbeli vizsgával zárul, mellyel 50% szerezhető.
- Egyik részfeladat sem lehet elégtelen.
- A végső értékelés a következő: 0-59% elégtelen, 60-69% elégséges, 70-79% közepes, 80-89% jó, 90-100% jeles.
- Ismételt vizsga esetén sem vesznek el az évközi pontok.

Kötelező szakirodalom:

Abhijit V. Banerjee, Esther Duflo: Jó közgazdaságtan nehéz idők: meggyőzőbb válaszok legégetőbb kérdéseinkre. Budapest: HVG Könyvek, 2021. ISBN: 978-963-304-992-1

Hans Rosling, Anna Rosling Rönnlund, Ola Rosling (2018): Tények, Libri Könyvkiadó, ISBN: 9789633109588

Ajánlott szakirodalom:

Abhijit V. Banerjee - Esther Duflo (2016): A szegények gazdálkodása: a szegénység elleni küzdelem teljes újragondolása. Budapest: Balassi Kiadó

David N. Weil (2013): Economic Growth, 3rd Edition, International Edition, Pearson

James M. Cypher – James L. Dietz: The Process of Economic Development, Routledge

E. Wayne Nafziger: Economic Development, Cambridge University Press

Heti bontott tematika	
1.	A cápa szájából
	TE: A nemzetközi migráció aktuális fejlődésgazdaságtani kérdései.
	A kereskedelem kínjai
	TE: A nemzetközi kereskedelem pozitív és negatív eredményei, fejlődésgazdaságtani kérdései.
8.	
	Mint béka a fazékban.
	TE: A klímaváltozás aktuális fejlődésgazdaságtani kérdései.
	Gépzongora
	TE: Az automatizáció és robotizáció hatása a munkaerőpiacokra.
14.	tíz ösztönös késztetést, amely eltorzítja az érzékelésünket, és amely miatt tévesen és rosszul ítéljük meg a világot, amelyben élünk.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Kereskedelempolitika és nemzetközi tényezőáramlás				Kódja:	GT_MNGL502	
	angolul:	International Trade Policy and Factor Flows						
Felelős oktatási egység:		Világ gazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti	0	K	5	Magyar
Levelező	L	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Márkus Ádám			beosztása:	adjunktus	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása		
A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerjék és megértsék a gazdaságpolitika, a külkereskedelmi folyamatok, valamint a külgazdasági politika alapvető funkcióit, determinációit és céljait. További célként szerepel a tőke és a munkaerő nemzetközi áramlásának vizsgálata, valamint a kereskedelempolitikai eszközök kereskedelemre kifejtett hatásának becslése gravitációs regressziós keretrendszerben.								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

- Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan.
- Elsajátította a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek alapvető elméleteit és jellemzőit, birtokában van az alapvető információ-gyűjtési, matematikai és statisztikai elemzési módszereknek.
- Ismeri a projektben, teamben, munkaszervezetben való együttműködés, a projekt vezetés szabályait és etikai normáit.
- Ismeri és érti a gazdaságpolitika, a külkereskedelmi folyamatok, a külgazdasági politika alapvető funkcióit, determinációit és céljait. A hatékony munkavégzéshez szükséges ismeretekkel rendelkezik az Európai Unió működésével kapcsolatban.
- Elsajátította a szakszerű és hatékony kommunikáció írásbeli és szóbeli formáit, az adatok bemutatásának táblázatos és grafikus módjait.
- Birtokában van a gazdaságtudomány alapvető szakmai szókincsének anyanyelvén és legalább két idegen nyelven.

Képesség:

- A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.
  - Követi és értelmezi a világgazdasági, nemzetközi üzleti folyamatokat, a gazdaságpolitika és a szakterület szerint releváns, kapcsolódó szakpolitikák, jogszabályok változásait, azok hatásait, ezeket figyelembe veszi elemzései, javaslatai, döntései során.
  - Gazdálkodó szervezetben, gazdasági munkakörben a szállítványozáshoz, külkereskedelmi folyamatokhoz gazdasági tevékenységet tervez, szervez.
  - A fogalmi és elméleti szempontból szakszerűen megfogalmazott szakmai javaslatot, álláspontot szóban és írásban, magyar és idegen nyelven, a szakmai kommunikáció szabályai szerint prezentálja. Megérti és használja szakterületének jellemző online és nyomtatott szakirodalmát magyar és idegen nyelven.
  - Projektben, csoportos feladatmegoldásban vesz részt, a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően azokban vezetőként a tevékenységet vezeti, szervezi, értékeli, ellenőrzi. Képes együttműködni más szakterületek képviselőivel (mérnökökkel, külkereskedőkkel).
  - Tisztában van a nemzetközi, multikulturális környezetben végzett munkavégzés sajátosságaival.
  - Képes a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően kis és közepes vállalkozást, illetve gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet vezetni.
  - Képes középszintű szakmai idegennyelvtudása használatára.
- modellszerű gondolkodás, elméleti módszerek gyakorlati alkalmazása, gazdaságpolitikai javaslattétel

Attitűd:

- A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező.
- Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására.
- Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre.
- Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak tudásához, munkájához és magatartásához. Kész a hibák kijavítására, munkatársait is segíti ebben.
- Nyitott az adott munkakör, munkaszervezet, vállalkozás tágabb gazdasági, társadalmi környezetének változásai iránt, törekszik a változások követésére és megértésére.
- Törekszik mások véleményét, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékeket (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is) a döntések során felelősen figyelembe venni.
- Törekszik az életen át tartó tanulásra a munka világában és azon kívül is.

Autonómia és felelősség:

- Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat.
- Önállóan szervezi meg a gazdasági folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését.
- Az elemzéseiért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal.
- Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén.
- Önállóan kíséri figyelemmel a társadalmi-gazdasági-jogi környezet szakterületét érintő változásait.
- A kapcsolódó szakpolitikák követését és alkalmazását részben önállóan végzi.
- Előadásokat tart, vitavezetést önállóan végez.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A kereskedelempolitika eszközrendszerének bemutatása, és jóléti hatásainak elemzése, politikai magyarázatai. A multilaterális intézményrendszer fejlődése és kritikái, lehetséges továbbfejlődésének útjai, a regionális integrációk kereskedelempolitikai vonatkozásai. A gravitációs modell ökonometriai kerete.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Modellszerű megvilágítás, számolásos feladatok reális, a valósághoz közelítő példákkal. Kereskedelempolitikai eszközök hatásainak vizsgálata ökonometriai módszerrel.

Értékelés

Vizsga dolgozat	100%
Szorgalmi házi feladatok	+10%
0-59% elégtelen, 60-69% elégséges, 70-79% közepes, 80-89% jó, 90-100% jeles	

Kötelező szakirodalom:

Krugman, P.R. – Obstfeld, M. (2023): International Economics, Theory and Policy, 12th Edition, Pearson International Edition (Chapters 9-12.)
 Palánkai T. – Kengyel Á. – Kutasi G. – Benczes I. – Nagy S. Gy. (2011): A globális és regionális integráció gazdaságtana, Akadémiai Kiadó, Budapest

Ajánlott szakirodalom:

Choi, E. K.—Hartigan, J. C. (eds) (2003): Handbook of International Trade, Blackwell Publishing
 Choi, E. K.—Hartigan, J. C. (eds) (2005): Handbook of International Trade, Volume II, Economic and Legal Analyses of Trade Policy and Institutions, Blackwell Publishing
 Cimoli, M.—Dosi, G.—Stiglitz, J. E. (eds) (2009): Industrial Policy and Development – The Political Economy of Capabilities Accumulation, Oxford University Press
 Gandolfo, Giancarlo (2013): International Trade Theory and Policy, 2nd Edition, Springer
 Hoekman, B.—Kostecki, M. M. (2001): The Political Economy of the World Trading System – The WTO and Beyond, Second Edition, Oxford University Press
 Kerr, W. A.—Gaisford, James D. (eds) (2007): Handbook on International Trade Policy, Edward Elgar
 King, P.—King, S. (eds) (2005): International Economics and International Economic Policy – A Reader, 4th Edition, McGraw-Hill/Irwin
 Lynch, D. A. (2010): Trade and globalization – An introduction to regional trade agreements, Rowman & Littlefield Publishers, Inc., Lanham
 Matsushita, M.—Schoenbaum, T. J., Mavroidis, Petros C. (2006): The World Trade Organization – Law, Practice, and Policy, The Oxford International Law Library, Oxford University Press
 Trebilcock, M. J.—Howse, R. (2005): The Regulation of International Trade, 3rd Edition, Routledge
 Head, K. – Mayer, T. (2013): Gravity Equations: Workhorse, Toolkit and Cookbook, [in:] Gopinath, Helpman and Rogoff (2013): Handbook of International Economics.
 Wooldridge, J.M. (2013): Introductory econometrics, 5th edition, South-Western, Mason, USA

Heti bontott tematika	
1.	<p>Gravitációs modellkeret a kereskedelempolitika vizsgálatához A WTO fejlődése és a regionalizmus hullámai</p> <p>TE: A kereskedelempolitika hatásának becslése gravitációs modell alapján, A XX. század globális kereskedelmi rendszerének és fejlődésének megismerése</p>
2.	<p>A kereskedelempolitika eszközei A kereskedelempolitika politikai gazdaságtana Vámok jóléti hatása</p> <p>TE: A szabadkereskedelemben történő beavatkozás motivációinak, indítékainak, jóléti hatásainak megértése, a vámok számszerűsítése</p>

3.	<p style="text-align: center;">Kereskedelempolitika a fejlődő országokban Kereskedelempolitika a fejlett országokban Exporttámogatások jóléti hatása</p>
	<p>TE: A fejlett és fejlődő országok eltérő kereskedelempolitikájának megértése, exporttámogatások hatásának számszerűsítése</p>
4.	<p style="text-align: center;">Globalizáció, bérek, környezet A nemzetközi tőkeáramlás és munkaerőmobilitás elméleti és gyakorlati vonatkozásai Kvóták jóléti hatása</p>
	<p>TE: A globális integráció hatásainak megismerése, a tőkebefektetések valamint a migráció időbeli és térbeli vizsgálata, a kvóták hatásának számszerűsítése</p>

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Az EU belső piaca				Kódja:	GT_MNGL503-17	
	angolul:	Internal Market of the EU						
Felelős oktatási egység:		Világ gazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus	Óraszámok					Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat					
Nappali	-	Heti	-	Heti	-	K, GY	5	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr.Tőkés Tibor			beosztása:	egyetemi docens	

A kurzus célja, a mesterképzésben résztvevő hallgatók megismertetése az Európai Unió belső piacának rendszerével, működésével. A tárgy oktatóinak célja még annak elérése is, hogy a hallgatók majd a gyakorlatban is képesek legyenek ezen ismeretek alapján eligazodni a gazdasági életben, képesek legyenek a felmerülő problémákat értelmezni, elemezni, azokról önálló véleményt alkotni.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

A közgazdász-jelölt a stúdium sikeres teljesítése után rendelkezik az Európai Unió belső piacával kapcsolatos alapvető fogalmak, elméletek, tények, ismeretével, elsajátította az azzal szaknyelvet, az EU belsőpiacával és annak működésével kapcsolatos legfontosabb összefüggéseket. Ismeri az EU belső piacával kapcsolatos legfontosabb történelmi eseményeket a belső piac kialakításának lépcsőfokait általánosságban és az egyes EU tagállamokra vonatkozóan. Tisztában van a belső piac működésével és az azzal kapcsolatban kialakult kihívások során felmerült problémákkal és az évek során az azokra adott válaszok jelentőségével. Ismeri a belső piac jogát, átlátja a folyamatos fejlődés következtében mélyülő integrációs területet.

Képesség:

Az elsajátított alapismeretek segítségével képes tájékozódni a belső piaccal kapcsolatos folyamatokban értékelni és elemezni azokat. A tanult elméletek és ismeretek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket képes feltárni, rendszerezni és elemezni, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg az Európai Unió egységes belső piacával illetve annak fejlődésével kapcsolatban. Követi és értelmezi a belső piaccal kapcsolatos legfontosabb világ gazdasági, nemzetközi folyamatokat, a gazdaságpolitika és a szakterület szerint releváns, kapcsolódó szakpolitikák, jogszabályok változásait, azok hatásait, ezeket figyelembe veszi elemzései, javaslatai, döntései során. Képes az egyes országok szerepének értékelésére az EU gazdaságában, ismeri az Unió gazdasági folyamatait az egységes belső piac szerepét.

Attitűd:

A kurzus elvégzése után, munkája során képes az EU belső piacával kapcsolatos változások illetve újdonságok befogadására illetve szakterületébe való beépítésére. Törekszik az elsajátított ismeretek figyelembevételére illetve a szakterületéhez szükséges az Európai Unió egységes belső piacával kapcsolatos információk figyelemmel kísérésére és ezen információk fölhasználására

Autonómia és felelősség:

Önállóan képes az elsajátított ismeretek alapján az az EU belső piacával kapcsolatos véleményalkotásra. Döntései későbbi munkája során ezeket az ismereteket felhasználja illetve képes azokat önállóan fölhasználni szakterületével kapcsolatban

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A kezdetektől az egységes piaci: integrációelméleti alapok. A közös piac kialakulásának előzményei és az egységes Európa. A Szerződésektől a közös piac létrehozásáig. Az Egységes Belső Piaci Fehér Könyv és a SEA. Egységes piac: a politika új megközelítése, az 1980-as évektől 1993-ig, Jacques Delors. Az egységes piac és az intézményi reform kérdésének összekapcsolódása. A Maastrichti Szerződés. Az egységes piac és a négy alapszabadság – Az áruk szabad áramlása- Az EU árupiac. A személyek szabad áramlása -Az uniós polgárság. -Az EU munkaerőpiaca. A szolgáltatások szabad áramlása - Az EU szolgáltatási piaca. A tőke szabad áramlása - Egységes tőkepiac az EU-ban. A egységes belső piac elméleti és gyakorlati keretei. A belső piac joga. Versenypolitika: az egységes piac felügyelete. Az egységes belső piac első tíz évének eredményei. Az egységes belső piac fejlődésének sajátosságai és problémái 2003 és 2005 között. Az EU versenyképességének növelésére irányuló erőfeszítések. Az egységes belső piac továbbfejlesztése 2006-2017. Ipar és K+F politika, Európa 2020 stratégia. A belső piac egy sajátos esete: a közös agrárpolitika. Gazdasági és monetáris unió

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

A félév során a témával kapcsolatban hallgatók számára előadások megtartására kerül sor, az előadásokból készült anyagokat hallgatók a félév során megkapják, azokat a félév során a szakirodalommal együtt felhasználhatják a felkészüléshez. Emellett a gyakorlatok alkalmával a hallgatók aktív közreműködésével elemezzük az egyes EU tagállamok belső piaci szerepét illetve gazdasági kapcsolatát a többi EU tagállammal.

Értékelés

A félév írásbeli vizsgával zárul. A hallgatók ezen a vizsgán adnak számot a félévben megszerzett tudásukról. Emellett a gyakorlatokon szerzett érdemjegy és egy választott Európai Unió ország belső piaci kapcsolatrendszeréről készített beadandó dolgozat is beszámításra kerül. A félév végi jegy a kollokvium, a gyakorlaton megszerzett érdemjegy és a beadandó átlagolásával kerül kialakításra a következőképpen: Kollokvium érdemjegy 60% Gyakorlati teljesítmény 40%(órai aktivitás beadandó 20-20%).

Az érdemjegy megállapítása: 0-50% elégtelen (1), 51-63% elégséges (2), 64-76% közepes (3), 77-88% jó (4), 89-100% jeles (5).

Kötelező szakirodalom:

Várnay Ernő – Papp Mónika (2010): Az Európai Unió joga. Complex Kiadó, Budapest, 1126p (XI. és XVIII. fejezet)
Kengyel Ákos (szerk.): Az Európai Unió közös politikái. Budapest: Akadémiai Kiadó, 2010, I, VI. és VII. fejezet

Ajánlott szakirodalom:

Marján Attila (szerk.): Az Európai Unió gazdasága: minden, amit az EU gazdasági és pénzügyi politikáiról tudni kell. Budapest : HVG, 2005, III.2, III.3, IV.2, IV.3, IV.6.a és b, IV.7a és c. fejezet

Horváth Zoltán: Kézikönyv az Európai Unióról, HVG-ORAC Kiadó, 2011

Gáspár Pál: Az EU belső piacának fejlesztése, szerkezete és dinamikája; Rácz Margit: Az EU belső piacának fejlesztése, szerkezete és dinamikája. In: Fóti Gábor és Rácz Margit (szerk.): Az Európai Unió előtt álló kihívásokról és a magyar érdekekről, VKI és CEU ENS, Budapest, 2007, 121-144.o

Heti bontott tematika

1.	A kezdetektől az egységes piacig I: Történet, integrációelméleti megközelítés TE: Az előadás után a hallgatók tisztában lesznek a közös piac kialakulásának előzményeivel a Római Szerződésektől az 1970-es évek válságáig.
	A kezdetektől az egységes piacig II: Az egységes piac: a politika új megközelítése TE: A hallgatók megismerik az 1980-as évek változásait, amikor átalakult a politika hozzáállása a gazdasági integráció mélyítéséhez. Ebben a folyamatban az olajválságok illetve Európa fokozatos gazdasági jelentőségcsökkenése mellett nagy szerepe volt Jacques Delors Bizottsági elnöknek.
	A kezdetektől az egységes piacig III- Az egységes piac és az intézményi reform kérdésének összekapcsolódása TE: A közös piac kialakításához szükség volt a Római Szerződés módosítására, ezzel kapcsolatban egy sor intézkedést kellett meghozni, ennek ismeretével a hallgatók megértik milyen hosszú út vezetett az egységes belső piac kialakításig illetve a gazdasági unió szintjéig. A hallgatók megismerik a Belső Piaci Fehér könyv intézkedéseit, illetve az Egységes Európai Okmány vonatkozó részeit.
	Az egységes piac és a négy alapszabadság I: Az áruk szabad áramlása- Az EU árupiaca TE: A hallgatók az előadás során megismerkednek az egységes belső piac árukra vonatkozó szabályozásával.
	Az egységes piac és a négy alapszabadság II. A személyek szabad áramlása -Az EU munkaerőpiaca TE: A hallgatók az előadás során megismerkednek a személyek szabad mozgására vonatkozó Európai Uniói szabályozással.
	Az egységes piac és a négy alapszabadság III. A szolgáltatások szabad áramlása - Az EU szolgáltatási piaca TE: A hallgatók az előadás során megismerkednek az Európai Unió egységes belső piacának szolgáltatásokra vonatkozó szabályozásával.
13.	Az egységes piac és a négy alapszabadság IV. A tőke szabad áramlása - Egységes tőkepiac az EU-ban TE: A hallgatók az előadás során megismerkednek a tőkére vonatkozó EU-s szabályozással.
	A egységes belső piac elméleti és gyakorlati keretei TE: A hallgatók az előadás során megismerkednek az egységes belső piac működésével illetve az EU-n belül lejátszódó gazdasági folyamatokkal.
	A belső piac joga és a versenypolitika: az egységes piac felügyelete TE: A hallgatók az előadás után átláthatják az EU jogának belső piacra vonatkozó részét, illetve az EU versenyszabályozását.

	Az egységes belső piac fejlődése és eredményei I. TE: A hallgatók az előadás során megismerik az egységes belső piac első tíz évének eredményeit.
	Az egységes belső piac fejlődése és eredményei II. TE: A hallgatók az előadás során megismerik az egységes belső piac fejlődésének sajátosságait és problémáit a 2003 és 2005 közötti időszakot illetően
	Az EU versenyképességének növelésére irányuló erőfeszítések. A hallgatók az előadás során megismerik az egységes belső piac továbbfejlesztése érdekében tett lépéseket illetve a 2006-2017-es időszak között lejátszódott eseményeket.
	A belső piac egy sajátos esete: a közös agrárpolitika TE: A hallgatók az előadás során megismerik, a KAP folyamatait, működését, szabályozását.
	Gazdasági és monetáris unió TE: A hallgatók az előadás során megismerik a GMU-t mint az egységes belső piac működéséhez szükséges nélkülözhetetlen támogató szakpolitikát.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Céjog az Európai Unióban	Kódja:	GT_MNGL505-17
	angolul:	Corporation Law in the European Union		

Felelős oktatási egység:	Világ gazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet
--------------------------	--

Kötelező előtanulmány neve:	-	Kódja:	-
-----------------------------	---	--------	---

Típus	Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti	V	5	magyar
Levelező	+	Féléves	10	Féléves			

Tantárgyfelelős oktató	neve:	Dr. Törő Emese	beosztása:	egyetemi docens
------------------------	-------	-----------------------	------------	------------------------

A kurzus célja, hogy a hallgatók

megismerkedjenek a Magyarországon létrehozható cégformák működési sajátosságai mellett a társasági jogi és cégjogi vonatkozású Európai Uniói rendeletek és irányelvek által megfogalmazott követelményekkel, s a kurzus az anyagi jogi szabályozás mellett az eljárásjogi normákkal együtt komplex képet kíván nyújtani a gazdálkodó szervezetek jogi szabályozásáról. Külön hangsúlyt kapnak az EK rendeletek által életre hívott szupranacionális szervezetek alapítási és működési sajátosságai. Szeminárium keretében pedig az egyes cégformák szerződésmintáinak kitöltésével és jogesetek megoldásával az elméleti tudás gyakorlati alkalmazására is sor kerül.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

A hallgató olyan mélyreható gazdasági jogi ismereteket sajátít el, melyek révén képes eligazodni a különböző vállalkozási formák sajátosságai között a magyar és az EU-s normák által megszabott kritériumok ismeretében. A kurzus előadásai három fő tématerület köré fókuszálódnak: 1. Az Európai Unió jogrendszere, az elsődleges és másodlagos jogforrások szerepe és hatása a magyar társasági jog tekintetében. 2. Az egyes vállalkozási formák alapítási és működési specifikumai az EU-s normák tükrében 3. A szupranacionális jogalanyok sajátosságai.

Képesség:

Legyen tisztában az egyéni és társas vállalkozási formák típusaira jellemző speciális sajátosságokkal, az EK irányelvek jogharmonizációs törekvései által meghatározott célok tükrében a kialakult magyar megoldásokkal.

Tudja elhelyezni a gazdálkodó szervezetek alanyai között a tanult szervezeti formákat, ismerje az elhatárolási szempontjaikat, lényegi vonásaikat.

Legyen képes a cégekhez kapcsolódó alapítási és megszüntetési eljárások elkülönítésére, azok alapvető céljainak felismerésére. az Európai Unióban

Tudja alkalmazni a gyakorlatban, pl. multinacionális vállalkozás működése esetén a tantárgy tanulásakor megszerzett ismereteket.

Attitűd:

A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató a társasági jogi és cégjogi tudás birtokában átlássa és elkülönítse a gazdasági szféra alanyainak körét nemcsak Magyarországon, hanem az Európai Unió területén is, a munkája során felmerülő jogi kérdésekben (publicitási követelmény, corporate governance, tőkevédelmi követelmények, IFRS, konszernjog) magabiztosan és megfelelően állást tudjon foglalni, értelmezni és értékelni tudja a felmerülő jogintézményeket, a jogi ismereteit folyamatosan gyarapítsa.

Autonómia és felelősség:

A kurzus hozzásegíti a hallgatót ahhoz, hogy a gazdasági szféra jogintézményei körében az általános információkhoz képest egy magasabb szakmai szinten, a magyar szabályozás mellett az EU-s követelményeket is ismerve megalapozottan és felelősséggel formáljon véleményt a vállalkozási formákat érintő kérdésekben.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

Az Európai Unió jogforrási rendszere. A társaság alapítás négyes szabadsága a Római szerződés alapján. A társasági jogi jogharmonizáció alapjai. Az EU társasági jogi jogalkotása. XXI. századi társasági jogi szabályozási tendenciák az EU-ban. Cégformák Magyarországon. A társasági jogi alapelvek és a társaság alapítás anyagi jogi és eljárásjogi specifikumai. A társaság alapításhoz kapcsolódó irányelvek (1. és 2. irányelv). A gazdasági társaságok szervezeti felépítése. A vezető tisztségviselők jogállása (német dualista és az angolszász board-rendszer) és felelőssége, a wrongfuhl trading alkalmazása. A személyegyesítő társasági formák. A korlátolt felelősségű társaság és a részvénytársaság jellemzői, a részvény értékpapírjogi sajátosságai. Szupranacionális társasági formák: európai gazdasági egyesülés (ege), európai rt. (SE), az európai szövetség (SCE). A jogi személyek megszűnése jogutódlással és jogutód nélkül. A végelszámolási eljárás. A csőd- és felszámolási eljárás sajátossága.

<p>Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek</p> <p>előadás, igény szerint konzultáció, szemináriumon a joggyakorlat megismerése jogesetek feldolgozásán keresztül</p>
<p>Értékelés</p> <p>Írásbeli kollokvium, amelynek értékelése ötfokozatú.</p> <p>2-es (elégséges) érdemjegy a vizsgán: a maximálisan elérhető pontok 50 %-ától.</p>
<p>Kötelező szakirodalom:</p> <p>Fézer-Károlyi-Petkó-Törő (2014): <i>Jogi személyek a gazdasági forgalomban</i>. Debrecen, Kapitális Kft.</p>
<p>Ajánlott szakirodalom:</p> <p>2137/85/EGK rendelet az európai gazdasági egyesülésről</p> <p>2157/2001/EK rendelet az európai részvénytársaságról</p> <p>1435/2003/EK rendelet az európai szövetkezetéről</p> <p>1. sz. publicitási irányelv</p> <p>2. sz. tőkevédelmi irányelv</p> <p>3. sz. konfúziós irányelv</p> <p>7. és 8. könyvviteli irányelvek</p> <p>6. sz. szétválási irányelv</p> <p>10. sz. irányelv a tőkeegyesítő társaságok határokon átnyúló egyesüléséről</p> <p>11. sz. fióktelepre vonatkozó irányelv</p> <p>12. sz. egyszemélyes kft-re vonatkozó irányelv</p> <p>Struktúra-irányelv tervezet</p> <p>Székhelyáthelyezési irányelvtervezet</p>

bontott tematika	
1-5 óra	<p>Az Európai Unió jogforrási rendszere: az elsődleges és másodlagos jogforrások formái és szabályozási metódusuk. Az EU társasági jogi jogalkotása: a társaságalapítás négyes szabadsága (jogesetekkel), a társasági jogegységesítés és jogharmonizáció eszközei és szabályozási területük. XXI. századi társasági jogi szabályozási tendenciák. A társasági jogi alapelvek: a társaságalapítás anyagi jogi és eljárásjogi specifikumai. A társaságalapításhoz kapcsolódó irányelvek (1. és 2. irányelv), publicitási követelmények. A cégbejegyzési eljárás folyamata. Az előtársaság időszaka.</p> <p>TE: Ismeri az EU-s jogrendszer alapvető felépítését, a jogforrások típusait, az EU-s szervek jogalkotási folyamatát és az Unió Bíróságának eljárását. Ismeri a társaságok tekintetében a letelepedés szabadságának elvét, az EK rendeletek és irányelvek szabályozási mechanizmusát. Ismeri a XXI. századi társasági jogi trendeket, úgy mint a hitelezővédelem erősítése, a társaságalapítás könnyítése, az átlátható, ellenőrizhető működés (corporate governance követelménye), a vezető tisztségviselők díjazásának nyilvánossága, a részvényesek információs jogának a bővítése.</p>
6-10 óra	<p>A gazdasági társaságok szervezeti felépítése: a kötelező és az opcionális szervek típusai, hatáskörük és működési szabályaik. A legfőbb szerv, a felügyelőbizottság, a könyvvizsgáló, az audit bizottság szerepe. A gazdasági társaságok vezetési struktúrái: A vezető tisztségviselő jogállása, feladata, felelőssége. Az egyszemélyi és a testületi vezetés formái. A német dualista és az angolszász board rendszer jellemzői. Személyegyesítő társasági formák: A kkt. és a bt. alapításának alanyi és vagyoni feltételei. A tagok személye és felelőssége. A kkt. és bt. szervezeti felépítésének specifikumai. A tagsági viszony megszüntetésének formái.</p> <p>TE: Ismeri a magyarországi cégformák típusait, az alapítás magyar és EU-s követelményeit, a közreműködő személyeket, hatóságokat. Alapos ismereteket sajátít el a gazdasági társaságok tulajdonosi testülete (legfőbb szerv), illetve az ellenőrző szervek funkciója és hatásköre tekintetében. Részletes ismeretekkel bír a társaságoknál az operatív irányítást végző menedzserek feladatai, jogai és kötelezettségei vonatkozásában, ismeri a társasággal</p>

	szembeni és a hitelezők felé fennálló felelősségének feltételeit
11-15 óra	<p>A korlátolt felelősségű társaság: A kft. alapításának alanyi és tárgyi feltételei, törzstőke, törzsbetét, üzletrész fogalmi sajátosságai. Tagok köre, felelőssége, jogállása. Mellékszolgáltatás és pótbefizetés jellemzői. Taggyűlés és ügyvezető működési sajátosságai. (2. sz. tőkevédelmi és a 12. sz. egyszemélyes kft-re vonatkozó irányelv). A részvénytársaság jellemzői, a részvény: A zrt. és az nyrt. elhatárolása, szilárd alaptőke elve, részvényes személye és felelőssége. A részvény fogalma, részvényfajták. Monista és dualista irányítás. Corporate governance követelménye. Struktúra-irányelv tervezet</p> <p>TE: Ismeri a kft. népszerűségében rejlő előnyöket, tisztában van az alapítási és a működési sajátosságok rugalmas kialakíthatóságával. Ismeri az rt. működési sajátosságait, alapításának előnyeit és hátrányait, tisztában van a részvény értékpapírjogi sajátosságaival.</p>
16-20 óra	<p>Szupranacionális társasági formák: Európai Gazdasági Egyesülés, Európai Részvénytársaság (SE), Európai Szövetkezet alapítási és működési sajátosságai. A társaságok megszűnése jogutódlással és jogutód nélkül: A gazdasági társaságok jogutódlással való megszűnése, az átalakulás, egyesülés és a szétválás fajtái és folyamata. A jogutód nélküli megszűnési formák, a végelszámolás alapvető sajátosságai. A fizetéseképtelenségi eljárások: A csődeljárás célja és szakaszai: a moratórium és a csődegyezség jogi jellege. A felszámolási eljárás és a felszámolás elkülönítése, a hitelezői igények kielégítésének szabályai.</p> <p>TE: Ismeri az EK jog által létrehozható vállalkozási formák specifikumait, el tudja különíteni a nemzeti jog alapján alapítható vállalkozási formáktól. Ismeri a cégek átalakulásának és megszűnésének eseteit, különbséget tud tenni a kiválás és a különválás, a beolvadás és összeolvadás között. Alapos ismeretekkel bír a két fizetéseképtelenségi eljárás célja és főbb szabályai tekintetében, ismeri az elhatárolási szempontokat és a főbb jogintézményeket.</p>

A tantárgy neve:	magyarul:	A világgazdaság főbb régióinak üzleti gyakorlata				Kódja:	GT_MNGL501-17	
	angolul:	Regional Differences of Business Practices						
Felelős oktatási egység:		Világgazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		Kollokvium	3	magyar
Levelező	X	Féléves	0	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Csapóné dr. Riskó Tünde			beosztása	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása		
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
<p>A kurzus célja megismertetni a hallgatókkal a világgazdaság főbb régióinak társadalmi és gazdasági folyamatait, valamint üzleti gyakorlatát. A témák feldolgozása során kitérünk az üzleti etiketre, a tárgyalási sajátosságokra is. A tárgy jelentős mértékben épül a hallgatók kutatómunkájára és elemzéseire is.</p>								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Ismeri és érti a szakterület szerint releváns információgyűjtési, elemzési és probléma megoldási módszereket, ezek alkalmazási feltételeit és korlátait. - Ismeri és érti a gazdaságpolitika, a külkereskedelmi folyamatok, a külgazdasági politika gyakorlatát, trendjeit és azok hatásait. Ismeri a nemzetközi vállalkozásokhoz kapcsolódó más (jogi, területfejlesztési, oktatási) szakterületek által adott kereteket. 								
<i>Képesség:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is. - Nemzetközi, multikulturális környezetben is képes hatékony munkavégzésre. - Képes a vállalati, régiós, állami és nemzetközi szervezetek működésében megjelenő problémák és az új környezeti jelenségek önálló felismerésére, feladatok kijelölésére, megoldására. - Képes hatékony nemzetközi üzleti stratégiák kidolgozására. Képes a nemzetközi üzleti környezet geopolitikai, társadalmi, kulturális és vallási vonatkozásainak elemzésére. 								
<i>Attitűd:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Elkötelezett az általános társadalmi értékek mellett, szociálisan érzékeny mind hazai, mind nemzetközi viszonylatban. - Elkötelezettség jellemzi a minőség, a fenntarthatóság és a sokszínűség iránt. Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak tudásához, munkájához és magatartásához. Kötelességének tartja a hibák kijavítását, munkatársai fejlesztését. 								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Társadalmi és közéleti ügyekben kezdeményező, felelős magatartást tanúsít a munkatársak, beosztottak vonatkozásában. - Kezdeményező a problémák megoldásában, stratégiák kialakításában, csoportok és munkatársak együttműködésében szervezeten belül és szervezetek között egyaránt. - Különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban a módszerek és technikák széles körét alkalmazza önállóan a gyakorlatban. 								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
<p>Nemzetközi üzleti környezet; Üzleti kultúrák: Európai Unió (főbb alapító tagországok); Skandináv országok; néhány poszt szocialista ország és Oroszország; a Balkáni térség; Kína, Japán, Dél-Korea; USA és az arab világ.</p>								

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Gyakorlati jellegű kurzus keretében az oktató irányításával, a hallgatók aktív bevonásával folyik az oktatás.

Értékelés

-a tárgyfelelős oktató által megadott szempontrendszer alapján 1 egyéni beadandó határidőre (a felvett vizsga időpontja előtt legalább 1 héttel) való feltöltése az elearning portálra. A beadandóval szembeni tartalmi és formai követelmények az órán kerülnek ismertetésre és elérhetőek az elearning portálon is (Bevezető c. diásor).

- írásbeli vizsga

A végső értékelés: 50% a beadandó értékelése + 50% a vizsga dolgozat értékelése

Kötelező szakirodalom:

- előadások diái, elearningre feltöltött tananyagok
- <https://mkik.hu/orszagismertetok>
- Transparency International: <http://www.transparency.org/country>
- The World Factbook: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/>
- Bodolay László (szerk.) (2017): Kultúra, migráció, kommunikáció, SALDO Kiadó, Budapest ISBN 978 963 638 524 8
- Mohr Richárd – Székács Anna (szerk.) (2019): Japán, kínai és koreai üzleti kultúra, BGE, Budapest ISBN 978 615 5607 80 6
- Csath Magdolna (2008): Interkulturális menedzsment, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest ISBN 978 963 19 6319 9
- Falkné dr. Bánó Klára (2001): Kultúraközi kommunikáció, Püski Kiadó Kft, Budapest ISBN 963 933 748X
- Falkné dr. Bánó Klára (2008): Kultúraközi kommunikáció, Perfekt Kiadó, Budapest ISBN 978 963 394 7470
- Hidasi Judit (szerk.) (2007): Kultúrák@kontextusok. kommunikáció. Perfekt Kiadó ISBN 978 963 3947 173
- Hidasi Judit (2004): Interkulturális kommunikáció. Scholar Kiadó ISBN 978 963 244 0699

Ajánlott szakirodalom:

- Hofmeister-Tóth Ágnes – Mitev Ariel Zoltán (2007): Üzleti kommunikáció és tárgyalástechnika. Akadémiai Kiadó, Budapest ISBN 978 963 058 5323
- Heidrich Balázs (2001): Szervezeti kultúra és interkulturális menedzsment, Human Telex Consulting, Budapest, ISBN 963 006 8532
- Jake Adelstein (2010): Tokió Vice, HVG Kiadó Zrt., Budapest ISBN 978 963 304 0157
- Konczos-Szombathelyi Márta (2008): Kommunikáló kultúrák. L'Harmattan, Budapest ISBN 978 963 236 1369
- Morita Akio (1989): Made in Japan, Árkádia, Budapest ISBN 963 307 128 3
- Roger E. Axtel (1997): Gesztusok, ajánlott és tiltott testbeszéd a világ minden tájáról. Pécsi Direkt Kft. Alexandra Kiadója ISBN 963 367 1949
- Róka Jolán – Sandra Hochel (szerk.) (2009): Interkulturális és nemzetközi kommunikáció a globalizálódó világban, Budapesti Kommunikációs és Üzleti Főiskola, Budapest ISBN 978 963 7340 74 1
- Szabó Ágnes (2008): A marketing nemzetközi vonatkozásai vállalat-gazdaságtani aspektusból. Budapesti Corvinus Egyetem
- Tóth Tamás (2008): Nemzetközi marketing. Akadémiai Kiadó, Budapest ISBN 978 963 05 8621 4
- Lillian Chaney – Jeanette Martin: Intercultural Business Communication. Pearson, 2014 ISBN 13: 978 1 292 039664
- Jean-Claude Usunier – Julie Lee: Marketing across cultures. Pearson, 2012 (Part 1: 1-97p) ISBN 13: 978 027 3757 733
- Gerald Albaum – Edwin Duerr – Alexander Josiassen: International marketing and export management. Pearson, 2016 (Chapter 3: 127-161p) ISBN 13: 978 129 2016 924
- S. Tamer Cavusgil – Gary Knight – John Riesenberger: International business: The new realities, Global edition. Pearson, 2016 (Part 2/3: 84-113p) ISBN 13: 978 1 292 15283 7
- Stuart Wall- Sonal Minocha – Bronwer Rees: International business. Pearson, 2015 (Chapter 5: 159-188p) ISBN 13: 978 129 201 6689

Féléves bontott tematika

1.hét	Bevezetés, a követelmények ismertetése; Üzleti kultúrák: Az Európai Unió (főbb alapító tagok); Skandináv országok; Néhány posztoszocialista ország és Oroszország; Balkáni térség; Kína, Japán, Dél-Korea; USA és az arab világ
	TE: A hallgatók megismerik <ul style="list-style-type: none"> • a tantárgyi tematikát és a követelményrendszert. • az Európai Unió főbb alapító tagjainak üzleti kultúráját.

	<ul style="list-style-type: none"> • a Skandináv országok üzleti kultúráját. • néhány poszt szocialista ország és Oroszország üzleti kultúráját. • a balkáni térség üzleti kultúráját. • Kína, Japán és Dél-Korea üzleti kultúráját. • az USA és az arab világ üzleti kultúráját.
--	--

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	A regionális fejlesztés elmélete és gyakorlata	Kódja:	GT_MNGL507-17
	angolul:	Theory and Practice of Regional Development		

Felelős oktatási egység:	Világ gazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet
--------------------------	--

Kötelező előtanulmány neve:	-	Kódja:	-
-----------------------------	---	--------	---

Típus	Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti	K	5	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves			

Tantárgyfelelős oktató	neve:	Dr. Sigér Fruzsina	beosztása:	adjunktus
------------------------	-------	---------------------------	------------	------------------

A kurzus célja,

a hallgatók megismertetése a regionális fejlesztés és -politika fogalmával, történetével és fontosságával, a fejlesztéspolitikát alátámasztó közgazdasági elméletekkel, az uniós strukturális alapok kialakulásával és változásaival. A kurzus során a hallgatók végig követhetik Magyarország Európai Unióhoz való csatlakozását megelőző és azt követő időszakának eszköz- és intézményrendszeri alakulását, az uniós források adta lehetőségeket. A szemeszter második felében a hallgatók megismerhetik a pályázati lehetőségek hátterét, valamint előtérbe kerül a fejlesztés gyakorlati oldala.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

- Érti a gazdálkodó szervezetek struktúráját, működését és hazai, illetve nemzeti határokon túlnyúló kapcsolatrendszerét, információs és motivációs tényezőit, különös tekintettel az intézményi környezetre.
- Ismeri az európai integrációs folyamatot és az Európai Uniónak a tevékenységéhez kapcsolódó szakpolitikáit.
- Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes matematikai-statisztikai, ökonometriai, modellezési módszereinek, ismeri azok korlátait is.
- Ismeri a vállalkozás, gazdálkodó szervezet és projekt tervezési és vezetési szabályait, szakmai és etikai normáit.
- Ismeri a társadalmi-gazdasági összefüggéseket, és az azokat befolyásoló tényezőket lokális, regionális, nemzeti és nemzetközi szinteken.
- Ismeri és érti a szak kutatásához, szakirodalmi eredmények feldolgozásához, illetve innovatív gyakorlati munkához szükséges problémamegoldó technikákat, a munkatársak, csoportok, illetve projektek, nagyobb szervezetek irányítási módszereit, a stratégiai tervezés és menedzsment vállalati, állami, regionális és globális módszereit.
- Ismeri és érti a gazdaságpolitika, a külkereskedelmi folyamatok, a külgazdasági politika gyakorlatát, trendjeit és azok hatásait. Ismeri a nemzetközi vállalkozásokhoz kapcsolódó más (jogi, területfejlesztési, oktatási) szakterületek által adott kereteket.
- A köznyelv magas szintű ismerete mellett birtokában van a gazdasági szaknyelvnek, kifejezési és fogalmazási sajátosságainak, az anyanyelven és legalább két idegen nyelven is.

Képesség:

- Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.
- Nemzetközi, multikulturális környezetben is képes hatékony munkavégzésre.
- Képes a munkaköréhez tartozó összetett szakfunkciók ellátására, szervezésére, irányítására, módszertanok kreatív alkalmazására, szakmailag megalapozott vélemény megfogalmazására, döntések előkészítésére és meghozatalára. Az elemzés és a gyakorlati problémamegoldás során, ha szükséges, interdiszciplináris megközelítést alkalmaz.
- Képes a vállalati, régiós, állami és nemzetközi szervezetek működésében megjelenő problémák és az új környezeti jelenségek önálló felismerésére, feladatok kijelölésére, megoldására.
- Képes hatékony nemzetközi üzleti stratégiák kidolgozására. Képes a nemzetközi üzleti környezet geopolitikai, társadalmi, kulturális és vallási vonatkozásainak elemzésére.
- Képes tárgyalási, meggyőzési technikák aktív és hatékony alkalmazására, üzleti kommunikációra legalább két idegen nyelven.
- Képes gazdálkodó szervezetben, nemzetközi szervezetekben, kormányzati intézményekben, gazdasági munkakörben, külkereskedelmi, pénzügyi, fejlesztés politikai, gazdaságpolitikai folyamatokhoz gazdasági tevékenységet tervezni, szervezni, továbbá ennek során tanult elemeket és módszereket alkalmazni, következtetéseket megfogalmazni, javaslatokat tenni és döntéseket hozni.
- Hazai és nemzetközi projektekben, csoportos feladatmegoldásokban vesz részt, vezetőként a tevékenységet tervezi,

irányítja, szervezi, koordinálja, értékeli.

Attitűd:

- Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében.
- Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt.
- Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékekre (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).
- Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait és beosztottait is ösztönzi, segíti, támogatja.
- Elkötelezett az általános társadalmi értékek mellett, szociálisan érzékeny mind hazai, mind nemzetközi viszonylatban.
- - Érdeklődéssel fordul a kapcsolódó szaktudományok eredményei és megoldásai felé, nyitott a kapcsolatépítésre.
- Jellemző rá a tudás megújításának képessége, a nyitott gondolkodásmód, a tolerancia és az együttműködési készség.

Autonómia és felelősség:

- Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés-előkészítő, tanácsadói feladatokat. Önállóan létesít, szervez és irányít nagyobb méretű vállalkozást, vagy nagyobb szervezetet, szervezeti egységet is.
- Felelősséget vállal saját munkájáért, az általa irányított szervezetért, vállalkozásáért, az alkalmazottakért. Önállóan azonosítja, tervezi és szervezi saját és beosztottai szakmai és általános fejlődését, azokért felelősséget vállal és visel.
- Kezdeményező a problémák megoldásában, stratégiák kialakításában, csoportok és munkatársak együttműködésében szervezeten belül és szervezetek között egyaránt.
- Különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban a módszerek és technikák széles körét alkalmazza önállóan a gyakorlatban.
- Bekapcsolódik kutatási és fejlesztési projektekre, a projektszerepben a cél elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

Bevezető óra - a követelmény-rendszer és a tantárgyi tematika ismertetése; Bevezetés a regionális tudományokba; A regionális különbségek kiegyenlítődése hosszú távon: konvergencia- és divergenciaelméletek., A közösségi beavatkozások indokai; Az európai uniós közös regionális politika kialakulása, célkitűzései; Az EU regionális politikája – alappillérek (célkitűzések, pénzügyi források, alapelvek); Az EU pénzügyi-tervezési időszakjainak jellemzői; Programozás, támogatásra jogosult szintek, kiadások; A támogatások szerepe a felzárkózásban, a támogatások hatása, értékelés; Az EU regionális politikájának politikai gazdaságtani megközelítése; Európai területi együttműködési programok, példák; EU2020, Az EU regionális politikája 2014-2020 közt; Jelenlegi operatív programok, pályázatkeresés;

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

- A kurzus előadás és szeminárium keretében kerül oktatásra. Az előadás alatt a kötelező ismeretek átadása történik meg, míg a gyakorlatok alkalmával a hallgatók egyéni kutatómunkán keresztül vonhatók be a téma feldolgozásába. A kurzus ismereteinek elsajátítását alkalmanként külső előadók, valamint a lehetőségekhez képest projektátvitel is segítik.

Értékelés

- A hallgatók számára az előadások és szemináriumok időpontjában a jelenlét erősen ajánlott, mert ekkor kaphatnak választ kérdéseikre és pontosíthatók a kiadott feladatok.
- A kollokvium jegyében a kiadott cikkek feldolgozása (50%), valamint a félévvégi vizsgadolgozat (50%) számít bele. A hallgató eredményét azonban ezeken (a 100%-on) felül növelheti az előadásokon megoldott tesztekkel és egyéb feladatokkal (+10%).
- A végső értékelés a következő: 0-50% elégtelen (1), 51-63% elégséges (2), 64-76% közepes (3), 77-88% jó (4), 89-100% jeles (5).

Kötelező szakirodalom:

Az órák anyagai és a következő könyvekből, cikkekből az órán megbeszélt részletek:

1. Nagy Sándor Gyula – Heil Péter (szerk.) (2013): A kohéziós politika elmélete és gyakorlata. Akadémiai, Bp. ISBN: 9789630593854
2. Fábíán Attila – Pogátsa Zoltán (szerk.) (2016): Az európai kohéziós politika gazdaságtana. Akadémiai, Bp. ISBN: 9789630597043 (Pogátsa Zoltán (2018): A nemzetgazdasági konjunktúraelméletek és modellek. In: Katits Etelka, Pogátsa Zoltán, Zsupanekné Palányi Ildikó (szerk.): A nemzetgazdasági konjunktúraciklusok és vállalati életciklusok. Modellek és bírálatok, avagy 2 in 1?! 2. fejezet. https://mersz.hu/dokumentum/dj301ngkc__13/)
3. Kengyel Ákos (2015): Kohéziós politika és felzárkózás az Európai Unióban. Akadémiai Kiadó, Bp. ISBN 978 963

05 9776 0

4. Kengyel Ákos (2020): Kohéziós politika. In: Kengyel Ákos (szerk.) (2020): Európai uniós politikák. Akadémiai Kiadó, Budapest. 7. fejezet. Elérhető: https://mersz.hu/hivatkozas/m667eukp_f7
5. Halmai Péter (2020): Európai Gazdasági Integráció. Dialog Campus, Budapest. 6. fejezet Regionális politika. pp. 145-176. Elérhető: https://antk.uni-nke.hu/document/akk-copy-uni-nke-hu/717_Europai_gazdasagi_integracio.pdf
6. Iván Gábor (2016): Regionális politika. In: Kende Tamás (szerk.): Bevezetés az Európai Unió politikáiba. Wolters Kluwer, Budapest. 7. fejezet. Elérhető: https://mersz.hu/hivatkozas/wk41_250#wk41_250

A továbbiakból kiselőadás tartható:

- Allen, David (2005): Cohesion and the Structural Funds. In: Wallace, Helen – Wallace, Henry (szerk.): Policy Making in the European Union. Oxford University Press, Oxford. 213-241.
- Benko, Georges (1999): Regionális tudomány.
- Czeglédi Pál (2008): A gazdasági növekedés elméleteinek szerepe. Kézirat.
- Kengyel Ákos (2008): Kohézió és finanszírozás. Akadémia Kiadó, Budapest;
- Kozma Gábor (2004): Regionális gazdaságtan. Debreceni Egyetem. /Telephelyelméletek./
- Krugman, Paul (2000): A földrajz szerepe a fejlődésben. Tér és társadalom, XIV. évf. 4. sz. 1-21.
- Martin, Philippe (1999): Are European regional policies delivering? EIB Papers, 4. Vol. 2. Issue, 10-23.
- Mustó István (2004): Development economics – development policies. Some remarks on concepts, applications and fallacies. *Competitio*, 3(2): 46-58.
- Rechnitzer János – Smahó Melinda (2011): Területi politika. Akadémiai Kiadó, Budapest.
- Ricz Judit (2006): Régió – A regionális tudományok megközelítésében. Megjelent: Juhász Erika (szerk): Régiók és oktatás. A „Regionális egyetem” kutatás záró konferenciájának tanulmánykötete. Doktoranduszok Kiss Árpád Közhasznú Egyesülete, Debrecen. 359-365.
- Ricz Judit (2005): Paradigmaváltás a fejlődésgazdaságtanban. *Competitio*, 4. évf. 2. sz. 109-123.
- Stiglitz, Joseph, E. (2000): A kormányzati szektor gazdaságtana. KJK-Kerszöv. Budapest.
- Sutcliffe, John B. (2000): The 1999 Reform of the Structural Fund Regulations: Multi-Level Governance or Renationalization? *Journal of European Public Policy*, 7. évf. 2. sz. 290-309.
- Trón Zsuzsanna (2009): Az Európai Unió regionális politikájának céljai és eredménye. Doktori disszertáció, Debreceni Egyetem, KTK, Debrecen. Letölthető a következő honlapról: http://ganyemedes.lib.unideb.hu:8080/dea/bitstream/2437/89559/1/DoktoriErtekezesTronZsuzsanna_.pdf
- Váradai Balázs (2006): Miért folyik a csata? Avagy a 8000 milliárd átka. *Élet és Irodalom*, 2006. november 03. 44. szám és Váradai Balázs (2007): A nyolcezermilliárd átka II. *Élet és Irodalom*, LI. évfolyam 2. szám, 2007. január 12.

Ajánlott szakirodalom:

- Antunes, M. et al. (2020): The impact of Structural Funds on regional growth: a panel data spatial analysis. *Intereconomics*, Vol. 55. No. 5. pp. 312-319.
- Bachtler, John – Méndez, Carlos (2007): Who governs EU cohesion Policy? Deconstructing the reforms of the structural funds. *Journal of Common Market Studies*, Vol. 45. N. 3. 535-564.
- Baldwin, R. – Wyplosz, Ch. (2020): Location effects, economic geography and regional policy. In: Baldwin, R. – Wyplosz, Ch. (eds.): *The Economics of European Integration*. Ch. 10. pp. 232-254.
- Bathory, A (2021): A free lunch from the EU? Public perceptions of corruption in cohesion policy expenditure in post-communist EU member states. *Journal of European Integration*, Vol. 43, No. 6, 651-666
- Blauberger, M. – van Hüllen, V. (2021): Conditionality of EU funds: an instrument to enforce EU fundamental values? *Journal of European Integration*, Vol. 43. No. 1. pp. 1-16.
- Casula, Mattia (2019): Centralizing cohesion policy in times of austerity: evidence from the policy cycle. *Policy Studies*, Online, 1-18. <https://doi.org/10.1080/01442872.2019.1606903>
- D’Adda, D. et al. (2022): Smart Specialization Strategy in perspective: have regions changed the allocation of the Structural Funds? *Regional Studies*, Vol. 56. No.1, pp. 155-170.
- Európai Bizottság (2021): Better governance. In: 8th Report on economic, social and territorial cohesion. Chapter 7. 213-238.
- Európai Bizottság (2017): Improving institutions. In: 7th Report on economic, social and territorial cohesion. Chapter 4. pp. 136-162.
- Európai Bizottság (2015): EUROPEAN STRUCTURAL AND INVESTMENT FUNDS 2014-2020: Official texts and commentaries. https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/guides/blue_book/blueguide_en.pdf 15-46.
- Incaltarau, Cristian – Pascariu, Gabriela Carmen – Surubar, Neculai-Cristian (2020): Evaluating the Determinants of EU Funds Absorption across Old and New Member States – the Role of Administrative Capacity and Political Governance. *JCMS 2020 online* pp. 1–21. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1111/jcms.12995>

- Kotarski, K. – Petak, Z. (2021): When EU political convergence fails in new member-states: Corporate and party-state capture in Croatia and the Czech Republic. *Europe-Asia Studies*, Vol. 73. No. 4. May, pp. 740-765.
- Koudoumakis, Panagiotis – Botzoris, George – Protopapas, Angelos (2022): Cohesion policy evaluation: Guidelines for selection of appropriate methods. *Regional Science Policy & Practice*, Early view <https://doi.org/10.1111/rsp3.12524>.
- Landesmann, Michael, - Szekely, Istvan P. (Eds.) (2021): Does EU Membership Facilitate Convergence? The Experience of the EU's Eastern Enlargement - Volume I (Overall Trends and Country Experiences), II (Channels of Interaction). <https://link.springer.com/content/pdf/10.1007%2F978-3-030-57702-5.pdf>
- Lopez-Bazo, E. (2021): The impact of Cohesion Policy on regional differences in support for the EU. *Journal of Common Market Studies*, Vol. 59. /advance publication/ 23 January, No. 13. 153. pp. 1-18.
- Maza, Adolfo – Villaverde, José (2011): EU regional convergence and policy: Does the concept of region matter? *Journal of Policy Modeling* 33. 889-900.
- Medve-Bálint Gergő – Martin József Péter – Nagy Gabriella (2022): Célellentétes következmények? Az uniós források hasznosulása Magyarországon. In: *Társadalmi Report 2022*. Társadalmi Report 2022. Társadalmi Report, Budapest. pp. 33-52. https://tarki.hu/sites/default/files/2022-12/033_052TRIP2022_MedveMartinNagy.pdf
- Nagy, S. Gy. – Siljak, D. (2022): Is the EU still a convergence machine? *Acta Oeconomica*, Vol. 72.No.1. pp. 47-63.
- Nyikos Gy. (szerk.) (2020): Kohéziós politika 2014–2020. Az EU belső fejlesztéspolitikája a jelen programozási időszakban. Hatályosított második kiadás, Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Budapest. <https://nkerpo.uni-nke.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/15941/Kohezios%20politika.pdf;jsessionid=D6055D032E0744902E3E21E09E8FD5F6?sequence=1>
- Palánkai Tibor (2019): Integráció és kohézió az EU-ban. In: Halmi Péter (Szerk.): *Tagállami integrációs modellek*. Dialóg Campus, Budapest. 27-50.
- Rauhut, Daniel – Humer, Alois (2020): EU Cohesion Policy and spatial economic growth: trajectories in economic thought, *European Planning Studies*. Online, 1-18. <https://doi.org/10.1080/09654313.2019.1709416>
- Rigby, D. et al. (2022): Do EU regions benefit from the Smart Specialization principle? *Regional Studies*, Vol. 56. No. 12. pp. 2058-2073.
- Rodriguez-Pose, A. – Dijkstra, L. (2020): Does Cohesion Policy reduce EU discontent and Euroscepticism? *Regional Studies*, Vol. 55. No. 2. pp. 354-369.
- Tóth Eszter; Adrian-Gabriel, Corpădean; Nicolae, Păun; László, Erdey (szerk.) *Disintegration and Integration in East-Central Europe: Managing Diversity in the Process of European Integration*. Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar, Debrecen, 351-368. <https://elearning.unideb.hu/course/view.php?id=12126#section-37>

Heti bontott tematika

1.	E:Bevezetés a regionális tudományokba TE: A követelmény-rendszer és a tantárgyi tematika ismertetése, és a regionális tudományok elhelyezése a tananyagban. E: Az európai uniós közös regionális politika kialakulása TE: Az EU és a regionális politika történelmének megismerése E: Az EU kohéziós politikájának főbb pillérei: célkitűzések TE: Az EU kohéziós politikája célkitűzéseinek megismerése E: Az EU kohéziós politikájának főbb pillérei: pénzügyi források Az EU kohéziós politikájának főbb pillérei: alapelvek TE: Az EU kohéziós politikája pénzügyi alapjainak és alapelveinek megismerése. E: A regionális különbségek kiegyenlítődése hosszú távon: konvergencia- és divergenciaelméletek. TE: A regionális fejlesztés, fejlődés és növekedés elméleteinek megismerése
11.	E: 2014-20-as programozási periódus TE: A hallgató megismeri a 2014-20-as programozási periódust és betekintést nyer a működésébe. E: Fejlesztéspolitika 2021-től TE: A hallgató megismeri a jövő kohéziós politikájának körvonalait E: Az EU regionális politikájának politikai gazdaságtani megközelítése TE: A hallgató megismeri a rendszert a politikai gazdaságtani nézőpontból E: A támogatások szerepe a felzárkózásban, a támogatások hatása, értékelés; TE: A hallgatóbetekintést kap a kohézióspolitikai hatékonyságának felmérési módszereibe E: A magyar területfejlesztési rendszer TE: A hallgatók megismerkednek a pályázati pénzek elosztásának módszertanával és megismerik a rendszer magyarországi sajátosságait E: A 2021-2027-es programozási időszak magyar operatív programjai TE: Átfogó ismeret a magyar területfejlesztés jelen céljairól E: Konkrét projekt bemutatása TE: A félévben tanultak gyakorlati alkalmazása

*TE: tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:	Nemzetközi egyezmények, szervezetek és gazdasági hatásai			Kódja:	GT_MNGL508-17	
		angolul:	International Agreements, Organizations and Their Economic Effects					
Felelős oktatási egység:		Világ gazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		Kollokvium	5	magyar
Levelező	L	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Tókécs Tibor			beosztása:	egyetemi docens	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatókat megismertesse a nemzetközi egyezményekkel és szervezetekkel. A kurzus kronológiai sorrendben tárgyalja a legfontosabb megállapodásokat, amelyek megalapozói a mai globális rendszernek. A jogi szövegek tanulmányozásakor a belső okokat és mozgatóerőket is meg fogják ismerni a hallgatók.</p> <p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i> Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan. Ismeri a projektben, teamben, munkaszervezetben való együttműködés, a projekt vezetés szabályait és etikai normáit.</p> <p>Tisztában van a szervezetek működését, a gazdálkodási folyamatokat támogató informatikai és irodatechnikai eszközökkel. Elsajátította a szakszerű és hatékony kommunikáció írásbeli és szóbeli formáit, az adatok bemutatásának táblázatos és grafikus módjait.</p> <p><i>Képesség:</i> A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is. Tisztában van a nemzetközi, multikulturális környezetben végzett munkavégzés sajátosságaival. Képes a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően kis és közepes vállalkozást, illetve gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet vezetni. Képes középszintű szakmai idegennyelvtudása használatára.</p> <p><i>Attitűd:</i> A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező. Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre. Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak tudásához, munkájához és magatartásához. Kész a hibák kijavítására, munkatársait is segíti ebben. Nyitott az adott munkakör, munkaszervezet, vállalkozás tágabb gazdasági, társadalmi környezetének változásai iránt, törekszik a változások követésére és megértésére.</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i> Önállóan szervezi meg a gazdasági folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését. Az elemzéseiről, következtetéseiről és döntéseiről felelősséget vállal. Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén. Önállóan kíséri figyelemmel a társadalmi-gazdasági-jogi környezet szakterületét érintő változásait. A kapcsolódó szakpolitikák követését és alkalmazását részben önállóan végzi. Előadásokat tart, vitavezetést önállóan végez.</p>								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei: ENSZ Alapokmány, Nemzetközi Valutaalap Megállapodás, Nemzetközi Újjáépítési és Fejlesztési Bank Alapokmány, Általános Vámtarifa és Kereskedelmi Egyezmény (GATT), Lisszaboni Szerződés</p>								
<p>Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek</p> <p>Kiselőadás tartás, házi dolgozat, szóbeli kérdezés, csoportmunkában való feladat megoldás.</p>								
<p>Értékelés</p> <p>A félévi jegy a vizsgadolgozat alapján képződik. A végső értékelés a következő: 0-57% elégtelen (1), 58-68% elégséges (2), 69-78% közepes (3), 79-89% jó (4), 90-100% jeles (5)</p> <p>Az A, B, C vizsgák is írásbeliek</p>								
<p>Kötelező szakirodalom:</p> <p>Blahó András - Prandler Árpád: Nemzetközi szervezetek és intézmények (ISBN 978 963 05 9527 8; Akadémia Kiadó)</p>								

2014)

Herencsár Lajos – Schottner Krisztina – Vasali Zoltán: Bevezetés a nemzetközi intézmények és szervezetek világába (L'Harmattan – Zsigmond Király Főiskola, 2006)

Nemzetközi jogi szerződések és dokumentumok - Dunay Pál (Szerk.) - Kardos Gábor (Szerk.) - Kende Tamás(Szerk.) Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 1991

Nemzetközi szerződések eredeti szövege

Nemzetközi szervezetek (GATT, ASEAN, NAFTA, EU, NATO) éves beszámoló jelentései, regionális és globális elemzései

Ajánlott szakirodalom:

Alapvető tények az ENSZ-ről (United Nations, New York, 1998)

Archer, Clive: International Organizations (Routledge, 2001)

Bokorné Szegő Anna: Nemzetközi jog (Aula, 2006)

Bruhács János: Nemzetközi jog (Dialóg Campus, 2009)

Horváth Zoltán – Tar Gábor: A nemzetközi szervezetek kislexikona (HVG, 2006)

Murádin János Kristóf: Nemzetközi intézmények és szervezetek (Scientia Kiadó, 2011)

Margaret P. Karns - Karen A. Mingst: International Organizations: The Politics and Processes of Global Governance, (Lynne Rienner Publishers 2009)

Simai Mihály – Gál Péter: Új trendek és stratégiák a világgazdaságban: vállalatok, államok, nemzetközi szervezetek (Akadémia Kiadó, 2000)

Heti bontott tematika

1.	ENSZ Alapokmány
	A hallgató betekintést nyer a világszervezet alapító okiratába
	Nemzetközi Valutaalap Megállapodás
	A hallgató megismeri a Valutaalap létrejöttéhez vezető megállapodást
	Nemzetközi Újjáépítési és Fejlesztési Bank Alapokmány
	A hallgató megismeri a Világbank csoport legfontosabb alapító okiratát
	Általános Vámtarifa és Kereskedelmi Egyezmény (GATT)
	A hallgató megismeri a GATT egyezményt
	OECD
	A hallgató megismeri az OECD alapító okiratát
11.	Római Szerződések
	A hallgató betekintést nyer az európai integrációt elindító legfontosabb szerződésekbe
	Nemzetközi Atomenergia Egyezmény
	A hallgató megismeri a nukleáris energiával kapcsolatos legfontosabb egyezményt
	Bangkoki Nyilatkozat (ASEAN)
	A hallgató megismeri a délkelet ázsiai integrációt egyik alapidokumentumát
	Loméi Egyezmény
	A hallgató megismeri az afrikai országok integrációjában alapvető szerződéseket
	Abujai Szerződés (AEC)
	A hallgató megismeri az afrikai országok integrációjában alapvető szerződéseket
21.	Maastrichti Szerződés
	A hallgató megismeri a Maastrichti Szerződést
	Észak-Amerikai Szabadkereskedelmi Egyezmény
	A hallgató megismeri az észak-amerikai integráció dokumentumait
	Kiotói Egyezmény
	A hallgató megismeri az egyik legfontosabb klíma megállapodást
	Lisszaboni Egyezmény
	A hallgató megismeri az európai integráció legfrissebb szerződését

*TE tanulási eredmények

Course title:		Hungarian:		A nemzetközi üzleti élet speciális kihívásai		Code:			
		English:							
Institute:				Faculty of Economics and Business Institute of World Economy and International Relations					
Prerequisites:				B2 English level		Code:			
		Classes per week				Requirement		Credit	Language of instruction:
		Lecture(s)		Seminar(s)					
Full-time	X	per week		per week	2	seminar grade		3	English
Part-time									
Responsible instructor				name:		Dr. Troy Wiwczarowski		post	Associate Professor
Instructor				name:				post	
Course goals:									
Building on theories of international relations and intercultural communication, this course helps students analyse and understand how mistrust (uncertainty about a foreign Other's preferences or capabilities), misperception (imperfect observation of a foreign Other's actions), and misunderstanding (non-degenerate higher-order beliefs) can lead to conflict and drive its dynamics. Students will develop their analyses in the context of the one-shot security dilemma model – also known as the spiral model, a repeated version of the security dilemma that allows for gradual learning about the foreign Other, as well as the possibility of encountering conflict spirals, traps, and cycles; and a deterrence model. Students will relate these models to the empirical literature and current and historical episodes of conflict to (re)solve business conflict situations using case studies involving disparate nations, cultures, and ethnicities.									
Competences:									
Students will gain an understanding of the various biases spread about other nations, cultures and ethnicities, stemming from unintended and wanton sources, and then unfortunately used in the business world that hinder the development of business relations. Students will learn and practice the use of strategies for better informing themselves of existing biases, recognizing misinformation, and building bridges with foreigners in international business.									
Course content, topics:									
In line with the two-fold aim of the course: namely, the learning of vital theoretical knowledge of international relations in the business world and the use of case studies and role plays to learn how to put this knowledge into practice to overcome psychological hindrances to pursuing international business opportunities. Students are requested to work independently in pairs and international groups, and to share feedback on each other's planning and performance in the role plays. The course content is based on real-life business situations, gleaned from the instructor's concepts and used in business workshops over decades.									
Learning methods:									
Lectures, teamwork, group work, role plays, feedback sessions, interaction with peers and the educator.									
Assessment									
Assessment is based on participation in practical assignments and role plays, as well as in feedback sessions. Class attendance AND participation are mandatory. To receive a passing grade, students need to reach 60% of the total scores. <i>You may miss no more than 3 classes to receive a signature.</i>									
Compulsory readings:									
Links to documents given by the instructor via e-Learning									

Syllabus

Week	Topics
1.	Orientation Requirements of good negotiators, introduction to international relations. LO: Setting goals, and being acquainted with requirements concerning the course itself
2.	The concepts of mistrust, misperception and misunderstanding and their effects on international business LO: Students recognise the untruths about Others they take for granted, as well as how bias is presented to them in reporting and social media every day.
3.	The one-shot security dilemma model (aka the Spiral Model): historical and current examples LO: Students learn about the façade of (mis)representation, the Self and its implications for disaster in international relations and business.
4.	Selecting a strategy LO: Strategies in international business relations and communication styles.
5.	Principled negotiation strategies LO: Knowing the terms employed in negotiations, as well as principles used to grow business.
6.	A repeated version of the security dilemma that allows for gradual learning about the foreign Other, as well as the possibility of encountering conflict spirals, traps, and cycles LO: Perceived power and leverage, and how realities change with proper investigation
7.	Examples of conflict spirals, traps, and cycles affecting/hindering international business LO: Students learn about the perceived and actual effects which may worsen international relations
8.	Managing Emotions with the Unknown Foreign Other LO: Emotions and communication as prohibitions to business success.
9.	The Deterrence Model: Misperception and deterrence – excluding the Other LO: Wanton False Perceptions and Manufactured Hostility in international business
10.	Ethical issues and psychological manipulation LO: How to avoid ethical problems and keep your job and reputation
11.	Role plays LO: Using a strategy/preparatory worksheet
12.	Role plays LO: Identifying bias to entering business with certain Others
13.	Role plays LO: Planning, executing and adjusting
14.	Role plays LO: using feedback and getting to Yes

*LO learning outcomes